

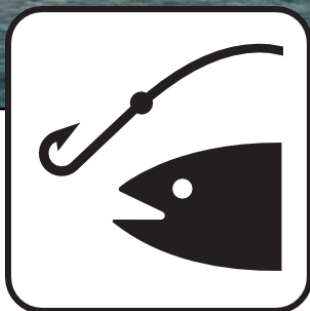
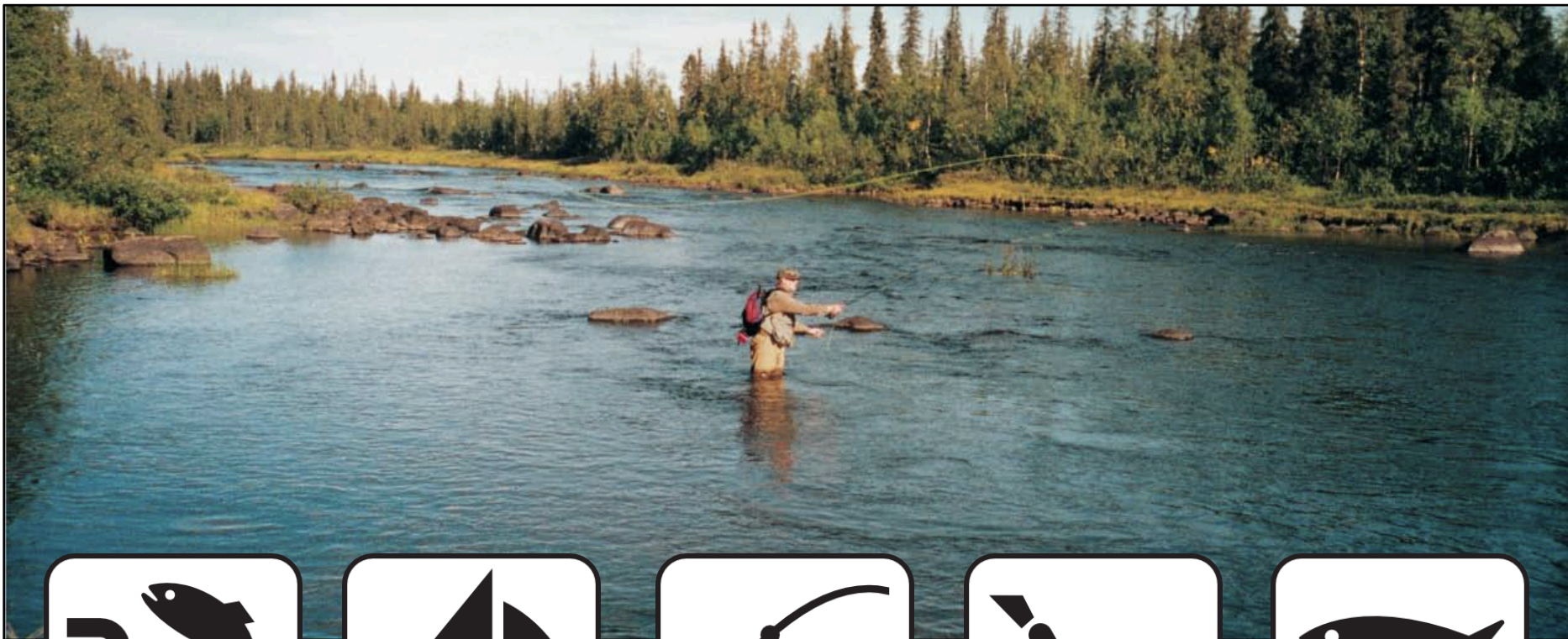
Įvadas į profesiją I dalis

Mokymo (-si) medžiaga

„Rekreacinės žuvininkystės paslaugų teikimas“

Parengė: UAB „Salmoturas“, © Vladimir Adelšins, 2015

I dalis. Įvadas į rekreacinę žuvininkystę / mėgėjų žvejybą

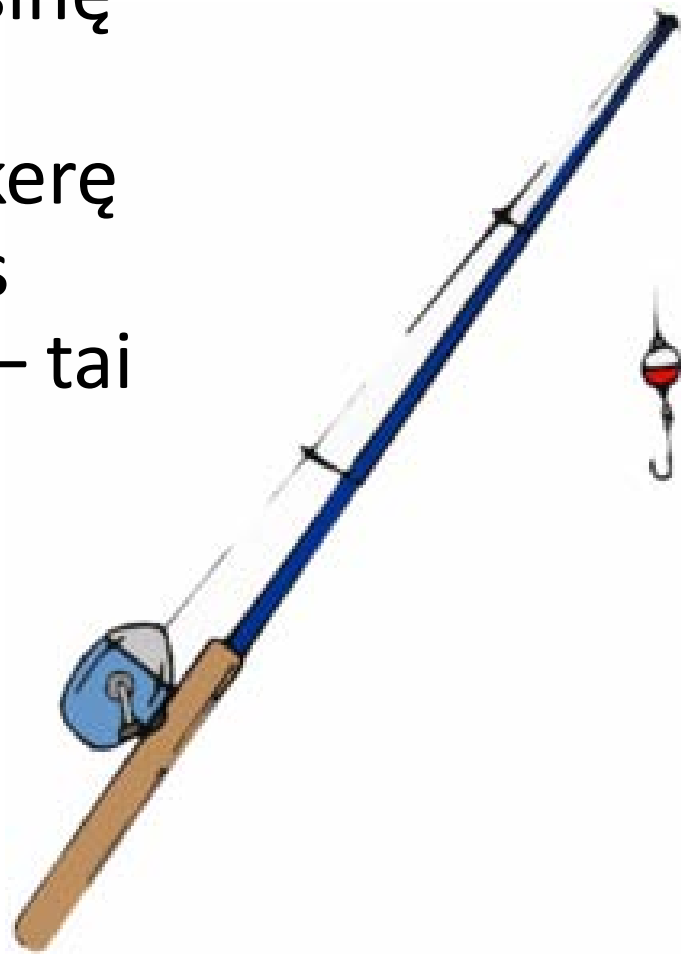
Rekreacinės žvejybos samprata

- *Rekreacinės žvejybos* terminas yra kilęs iš anglų kalbos (angl. *recreational fishing*). Žodis „*rekreacija*“ yra lotynų kilmės (lot. *recreatio* – jėgų atgavimas, pasveikimas) ir reiškia žmogaus fizinių ir dvasinių jėgų atgavimo procesą arba kitaip – poilsį, kuris suteikia pasitenkinimą, malonumą
- *Rekreacinė žvejyba* reiškia poilsinę arba pramoginę žūklę, žvejybą

Rekreacinės žvejybos samprata

- Bendrąja prasme *rekreacinę žvejybą* suvokiame kaip poilsinę žuvų gaudymo veiklą savo malonumui, naudojant meškerę ir žvejybinius kabliukus, kitus žūklės įrankius – arba kitaip – tai yra mėgėjų žvejyba mėgėjų žvejybos įrankiais
- Lietuvoje tai vadinama mėgėjų žvejyba

Mėgėjų žvejybos rūšys

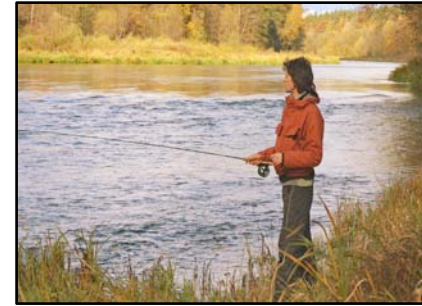
Povandeninė
medžioklė ir
nardymas

Gaudymas
bučiais, samteliais
ir kt.

Meškeriojimas
vidaus vandenyse

Jūrinis
meškeriojimas

Sportinis
meškeriojimas

Mėgėjų
žvejyba

Gaudymas
nedideliais
tinklais*

Mėgėjų žvejybos sektorius

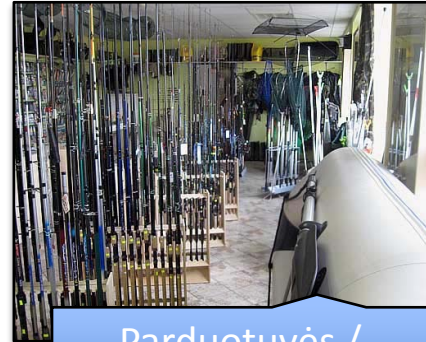
Mėgėjų žvejybos sektorius

Meškeriojai

Laivų industrija

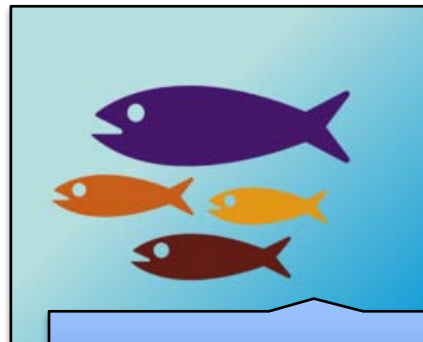
Parduotuvės /
prekyba

Povandeninė
medžioklė, nardymas

Žiniasklaida
(knygos, žurnalai, TV)

Išteklių vadyba

Žvejybos turizmas

Tarptautinės RŽ apibrėžtys

- Rekreacinė žvejyba – bendraja prasme tai mėškeriojimas savo malonumui arba sportinis mėškeriojimas (OECD apibrėžtis, 1998 m.)

ORGANISATION
FOR ECONOMIC
CO-OPERATION
AND DEVELOPMENT

- Rekreacinė žūklė – tai žūklė, kurios atstovai, vykdydami šią veiklą, nesiverčia ja pagrindiniams gyvybiniais poreikiams tenkinti, o šios veiklos vertė dažnai yra už pačios žūklės ribų (1997 m.). Rekreacinės žūklės žvejai (arba kitaip, mėškeriotojai) paprastai išleidžia nemažas pinigų sumas ne tik leidimams žvejoti, bet ir reikalingiems įrankiams, transporto ar apgyvendinimo paslaugoms. Išteklių savininkai, profesionalai, laivų savininkai ir kitos grupės gali priklausyti nuo šio tipo žvejų, o rekreacinė žuvininkystė gali būti svarbus veiksnys kuriant darbo vietas vietinei ekonomikai (FAO apibrėžtis, 1998 m.)

Food and Agriculture Organization
of the United Nations

Europos mėškeriotojų aljanso rekomenduojamos naudoti apibrėžtys

- Mėškeriojimas – tai veikla, skirta sugauti žuvį naudojant mėškerykotį su valu arba tiesiog laisvą valą nekomerciniais tikslais
- Rekreatinis mėškeriojimas – tai veikla, skirta sugauti žuvį naudojant mėškerykotį su valu arba tiesiog laisvą valą nekomerciniais tikslais.
Rekreatiniai mėškeriotojai savo sugautų žuvų neparduoda

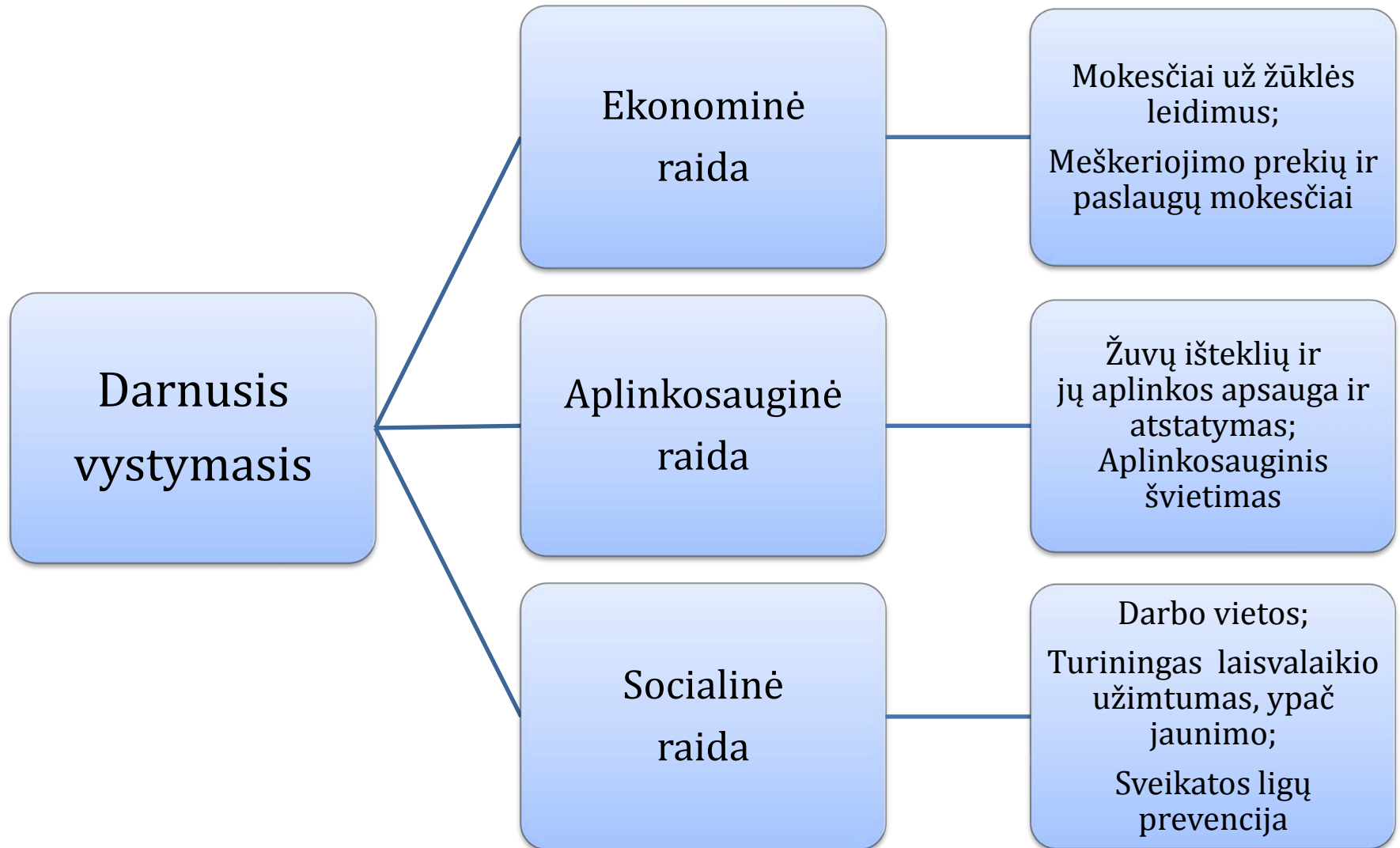

Mėgėjų žvejybos apibrėžtys Lietuvoje

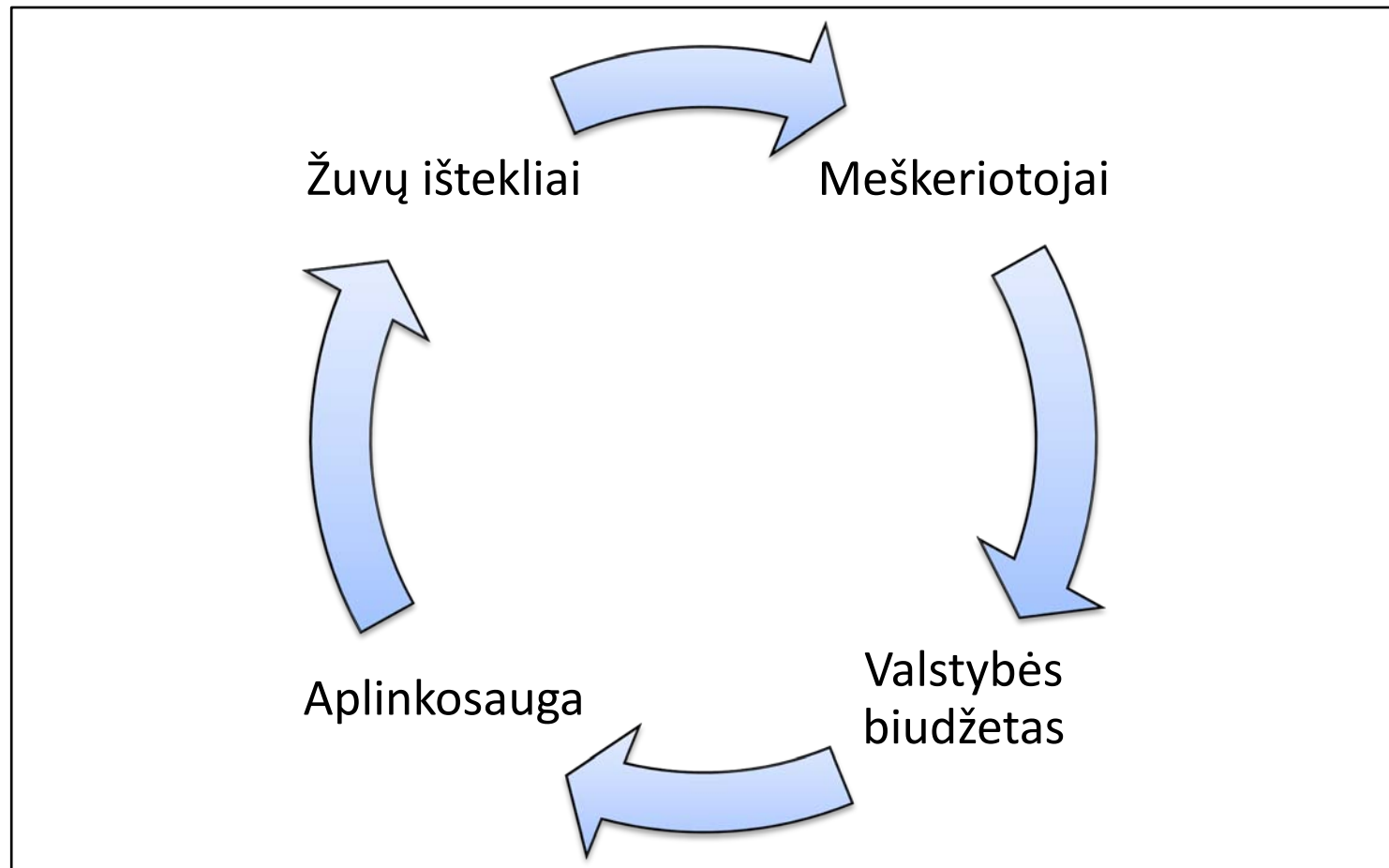
- *Mėgėjų žvejyba – žuvų gaudymas mėgėjų žvejybos įrankiais ir būdais nustatyta tvarka nekomerciniais tikslais*
- *Mėgėjų žvejyba bendroja prasme – tai socialinis-ekonominis reiškinys, kuris apima meškeriotojus, mėgėjų žvejybos prekių gamybą, tiekimą ir pardavimus, mėgėjų žvejybos ir su ja susijusių paslaugų teikimą ir žuvų išteklių valdymą jos reikmėms*
- *Mėgėjų žvejybos sektorius (MŽS) – ūkio sektorius, apimantis meškeriotojus, mėgėjų žvejybos prekių gamybą, tiekimą ir pardavimą, mėgėjų žvejybos ir su ja susijusių paslaugų teikimą ir žuvų išteklių valdymą jos reikmėms*

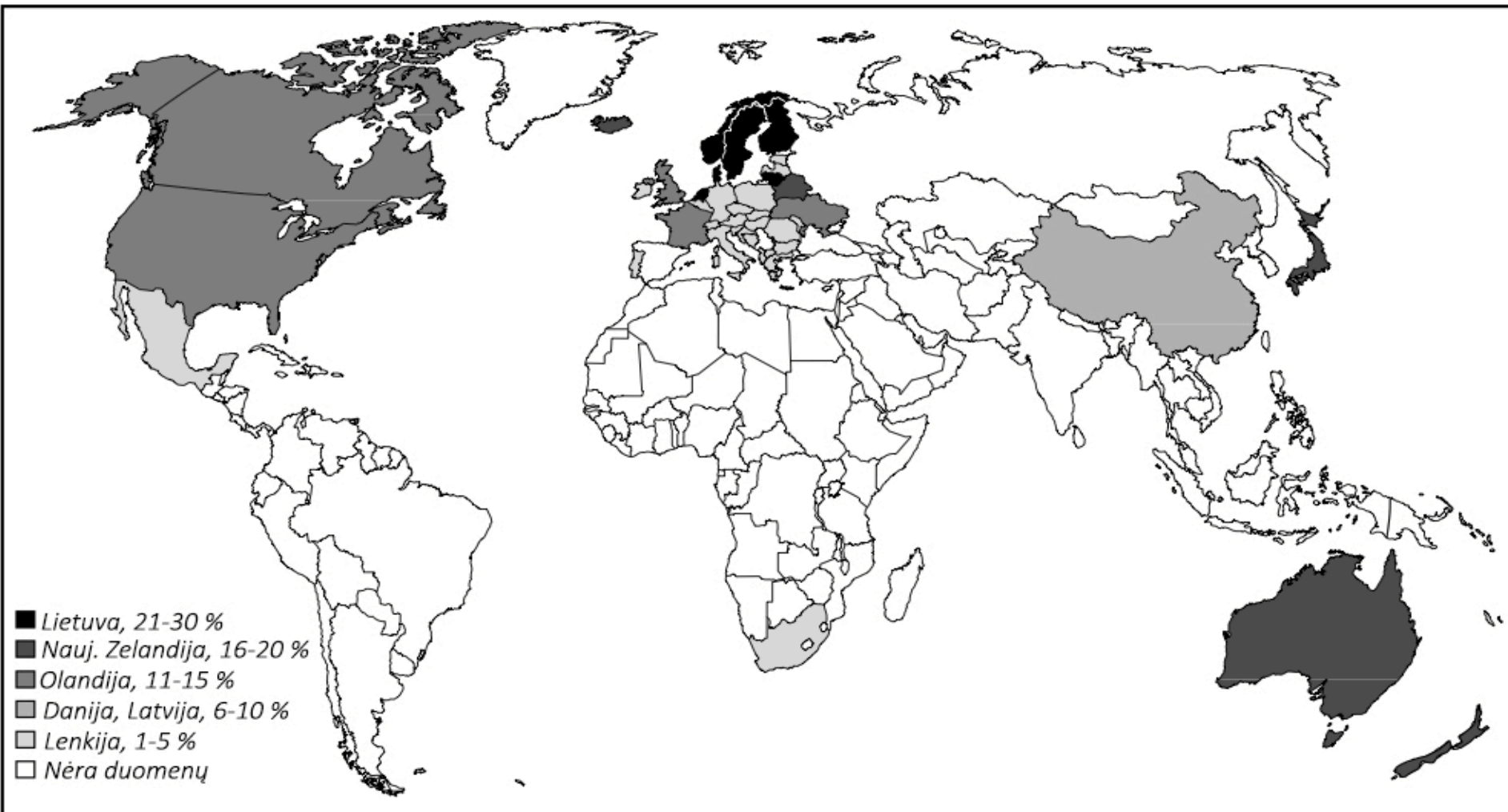
Mėgėjų žvejyba ir darnusis vystymasis

Naudų tvarioje (darnioje) mėgėjų žvejyboje schema

Mėgėjų žvejybos populiarumas pasaulyje

Šaltinis: Arlinghaus, R., Cooke S. J. (2009)

Mėgėjų žvejyba JAV ekonomikoje

	2006 m.	2011 m.
Leidimai mėgėjų žvejybai vykdyti (visos lėšos skiriamos žuvų ištekliams saugoti)	\$0,6 mlrd.	\$0,7 mlrd.
Prekybos mokesčių dalis, skirta žuvų ištekliams atkurti	\$0,6 mlrd.	\$0,4 mlrd.
Privati parama (labdara) žuvų ištekliams atkurti	\$0,2 mlrd.	\$0,4 mlrd.
Meškeriojų skaičius (>16 m.)	30,0 mln.	33,0 mln.
Meškeriojų skaičius (<16 m.)	8,4 mln.	13,0 mln.
Darbuotojų skaičius	1,0 mln.	0,8 mln.
Atlyginimai	\$38,4 mlrd.	\$35,0 mlrd.
Meškeriojų išlaidos (prekyba)	\$45,0 mlrd.	\$48,0 mlrd.
<i>žvejybinio turizmo išlaidos (dalis prekybos)</i>	<i>\$8,0 mlrd.</i>	<i>\$7,7 mlrd.</i>
Mokesčiai:	\$16,4 mlrd.	\$15,0 mlrd.
<i>iš jų į Nacionalinį (Federalinį) biudžetą</i>	<i>\$9,0 mlrd.</i>	<i>\$8,2 mlrd.</i>
<i>iš jų į vietinį regioninį biudžetą</i>	<i>\$7,4 mlrd.</i>	<i>\$6,8 mlrd.</i>
Kitos naudos	\$23,8 mlrd.	\$15,5 mlrd.
Bendra ekonominė nauda	\$125,0 mlrd.	\$115,0 mlrd.

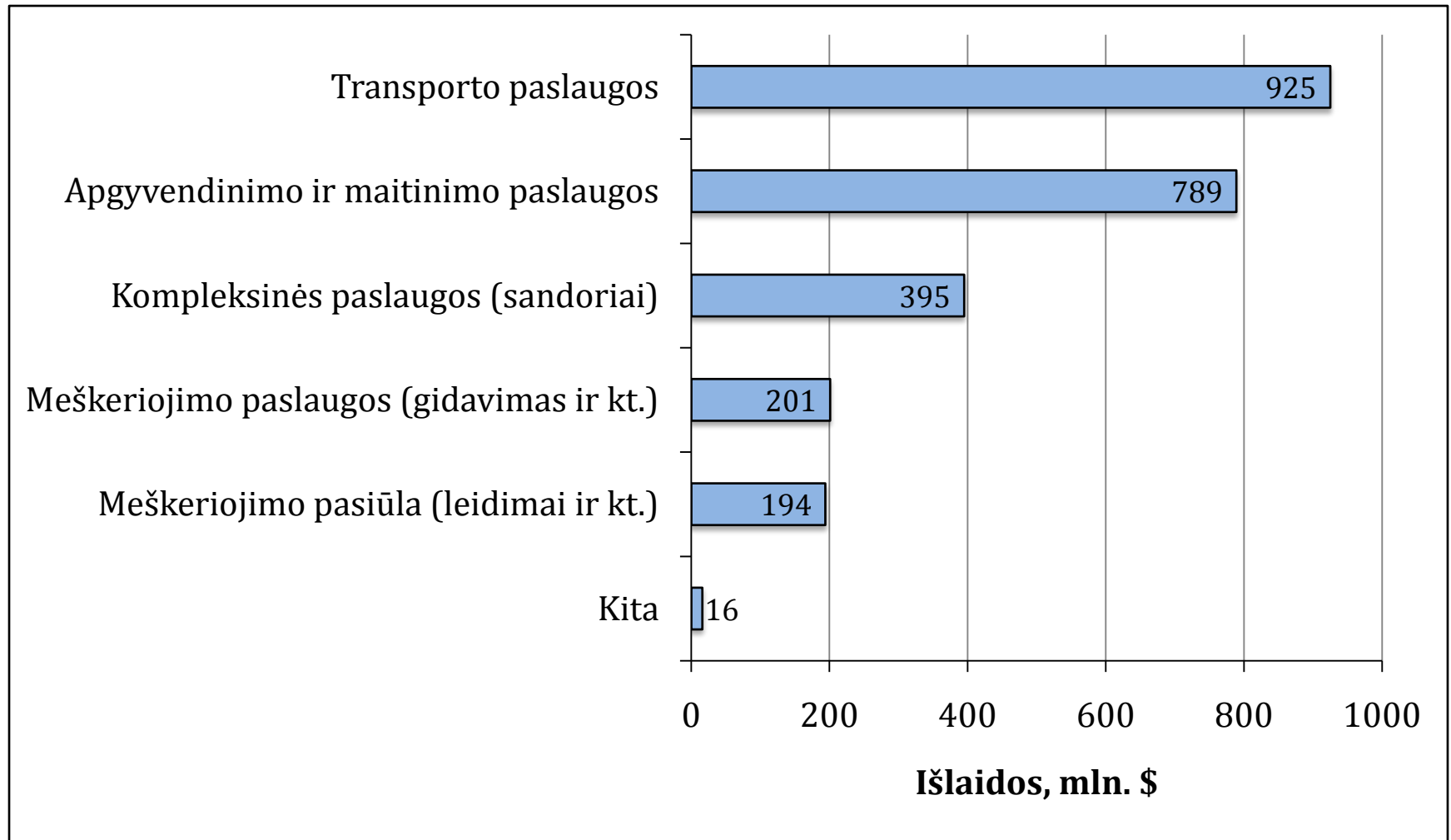
Mėgėjų žvejyba JAV ekonomikoje

- Jeigu mėgėjų žvejybos sektorių įvertintume kaip vienos korporacijos veiklą, ji patektų į 51 vietą iš 500 stambiausių JAV korporacijų sąrašo, kurį vainikuoja tokie verslo gigantai, kaip „Microsoft“

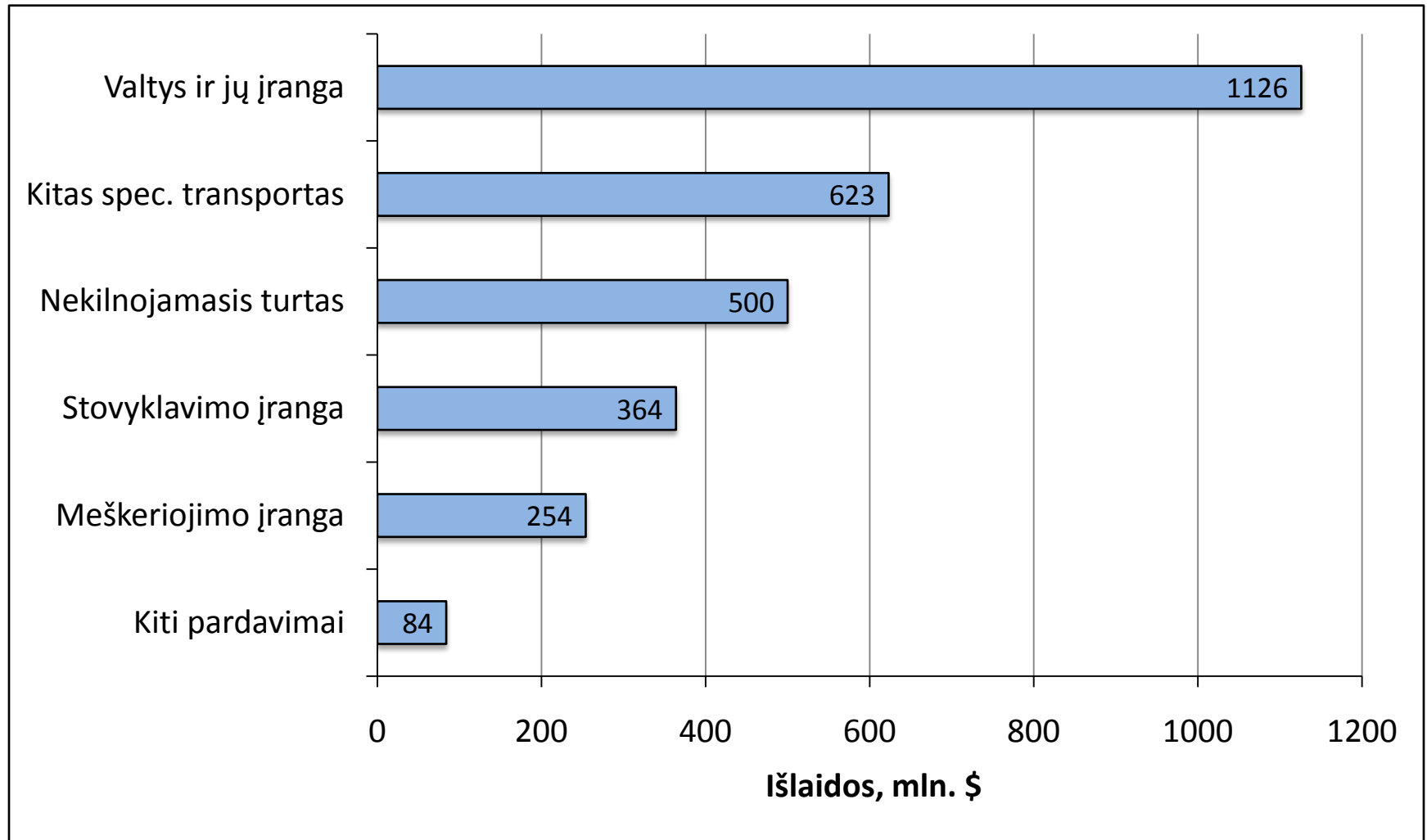
Korporacija / veikla	Pajamos, JAV doleriais
„Google“	38 mlrd. \$
„Intel“	44 mlrd. \$
Mėgėjų žvejybos sektorius	48 mlrd. \$

Mėgėjų žvejyba Kanados ekonomikoje

Mėgėjų žvejyba Kanados ekonomikoje

Mėgėjų žvejyba

Europos Sąjungos ekonomikoje

- 25 mln. meškeriojų (6,5 proc. ES gyventojų)
- 25 mlrd. eurų metinės išlaidos (prekės ir paslaugos)
- 15 800 įmonių (gamintojai ir prekybininkai mažmenininkai)
- 99 000 darbo vietų
- 5 mlrd. eurų metinė apyvarta

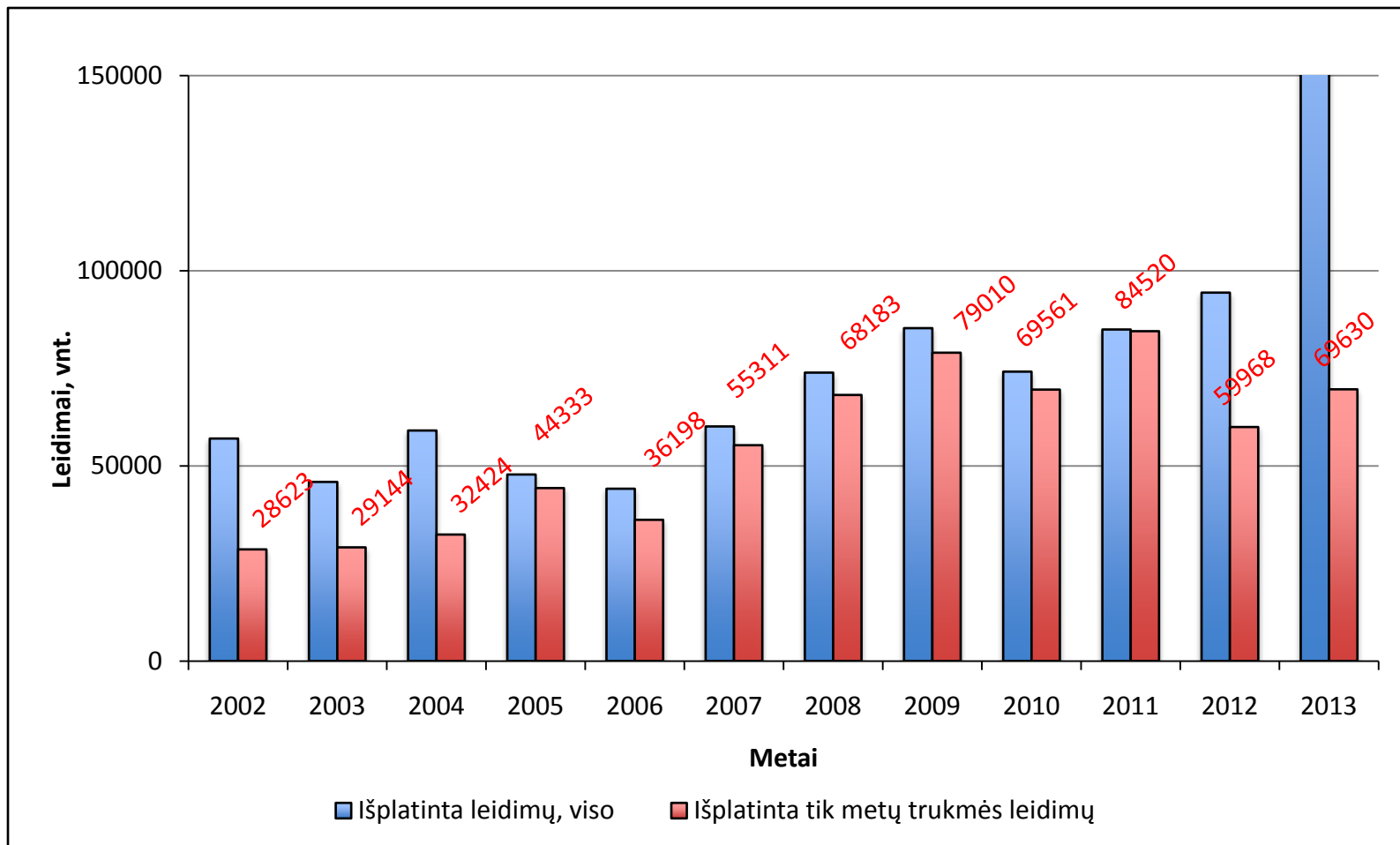
*2003 m. duomenys, t. y. iki
ES plėtros 2004, 2007, 2013 m.*

Mėgėjų žvejybos populiarumas Lietuvoje

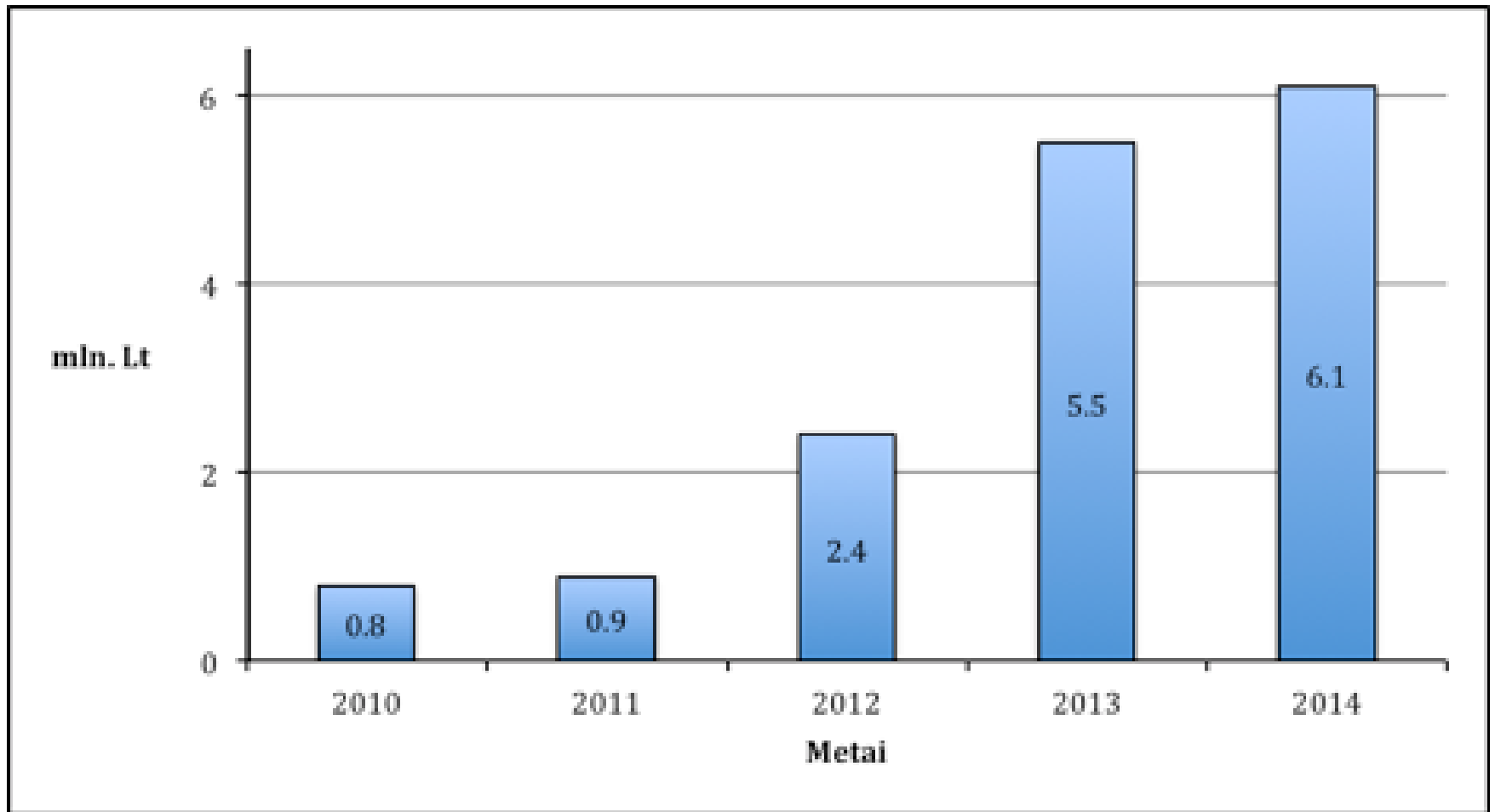
- 100 000 žmonių (pagal parduotų metinių leidimų meškerioti kiekį)
- **170 000 žmonių**, arba 5 proc. šalies gyventojų (remiantis apklausos ir prekybos mėgėjų žūklės įrankiais Lietuvoje apyvartos duomenimis (Kontautas ir kt., 2007)). Šis skaičius dažniausiai naudojamas Lietuvos meškeriojų kiekiui nusakyti
- 500 000 nuolat meškeriojančių žmonių ir iki 1,5 mln. meškerioja bent kartą per metus (remiantis Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro „Vilmorus“ apklausomis (Domarkas ir kt., 2008))

Leidimų meškerioti pardavimas Lietuvoje

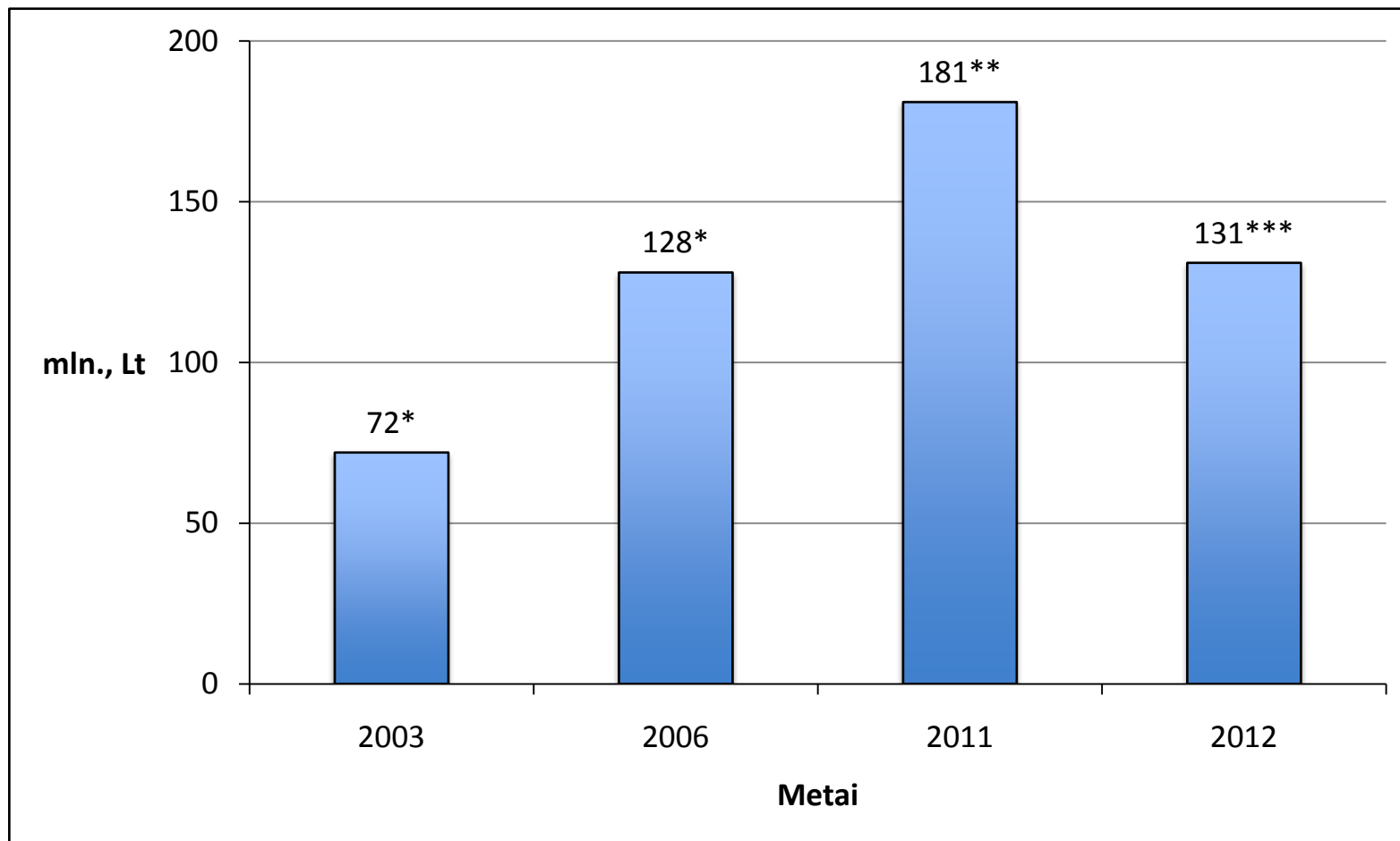
Duomenų šaltinis: Aplinkos ministerija

Leidimų mėškerti pardavimas Lietuvoje

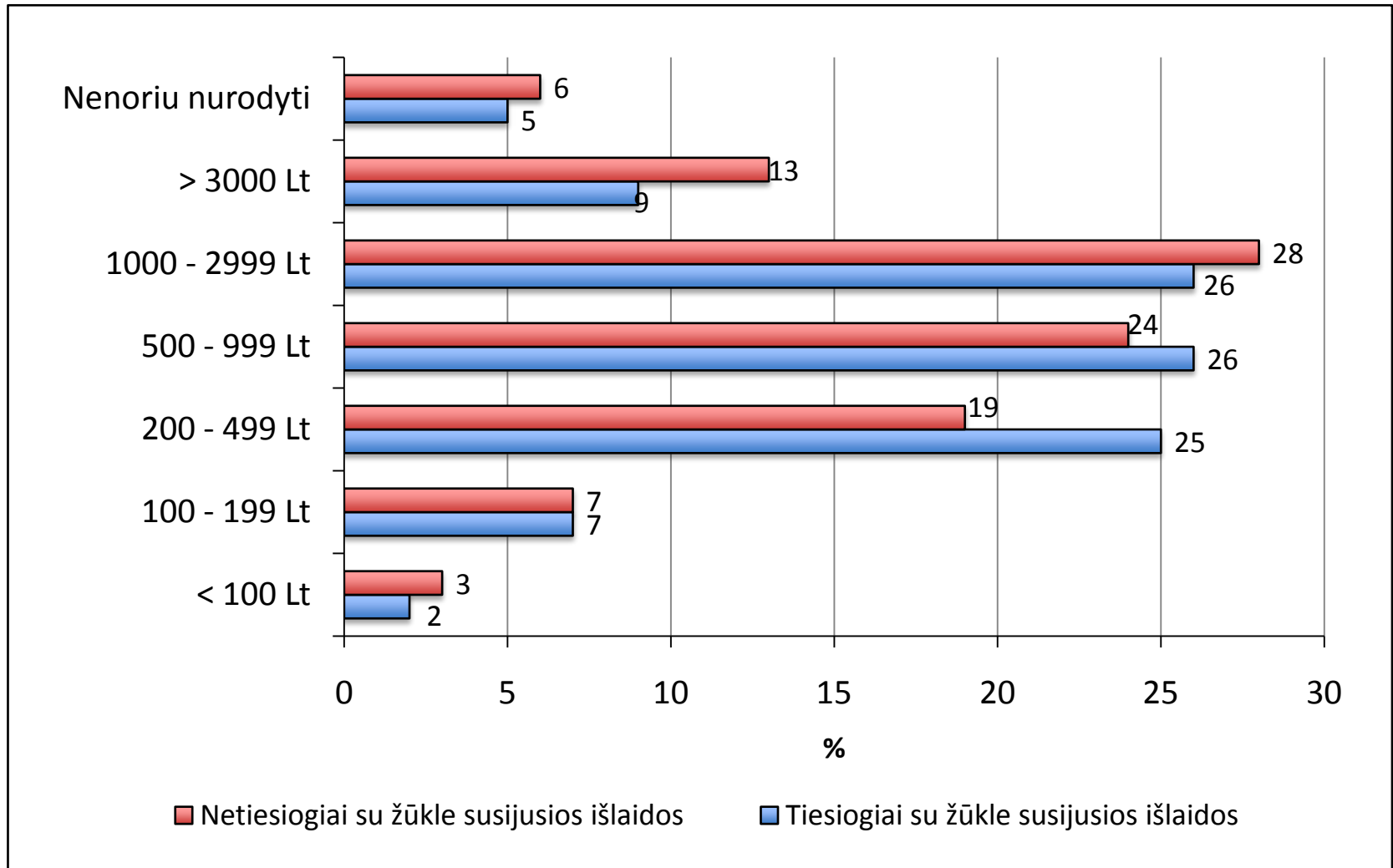
Šaltinis: pagal ataskaitą apie mėgėjų žvejybos leidimų išdavimą už 2002–2013 metus (2014). Aplinkos ministerija; Mėgėjų žvejybos tarybos posėdis. Aplinkos ministerija (2015).

Lietuvos meškeriojų išlaidos

Šaltinis: * – Domarkas ir kt. (2008); ** – Adelšin, V. (2011);
*** – Miškinienė, R. (2013) (išlaidos tik šalies viduje)

Lietuvos mėškeriojų išlaidos

Šaltinis: Lietuvos mėškeriojų apklausos duomenys, 2011 m. (Adelšis, 2011)

Lietuvos mėgėjų žvejybos sektorius 2012 m.

	Įmonių skaičius	Darbuotojų skaičius	Pardavimai, mln. Lt	Mokesčiai, mln. Lt
Gamyba	9	56	3,5	1,4
Didmeninė prekyba	36	179	52,5	13,1
Mažmeninės parduotuvės	200	500	130,0	33,2
Paslaugos	6	20	1,0	0,4
Zvejybos turizmo paslaugos	?	?	?	?
Zuvų veisimas pagal AM užsakymą	-	-	-	-
<i><u>Viso verslo sektoriuje:</u></i>	<u>251</u>	<u>699</u>	<u>131,0</u>	<u>48,1</u>
Zuvų veisimas (valst. įmonės)	1	78	6,1	0,8*
Išteklių valdymas	?	?	?	?
Žvejybos leidimų pardavimas	-	-	2,4	2,4
<i><u>Viso valst. žuvininkystės sektoriuje:</u></i>	<u>1</u>	<u>78</u>	<u>8,5</u>	<u>3,2</u>
<u>Viso mėgėjų žvejybos sektoriuje:</u>	<u>252</u>	<u>777</u>	<u>139,5</u>	<u>51,3</u>

Apibendrinimas

- Mėgėjų žvejyba Lietuvoje – tai šalies ekonomikos dalis, kurioje dirba šimtai žmonių
- Jos vertė matuojama šimtais milijonų litų, iš kurių mokami mokesčiai į šalies biudžetą sudaro dešimtis milijonų litų
- Tai šimto tūkstančių žmonių laisvalaikio ir poilsio forma, turinti nemenką įtaką žmonių sveikatai ir kultūrinei raidai

AČIŪ UŽ DĒMESĻ

Įvadas į profesiją. II dalis Žvejybos turizmas

Mokymo (-si) medžiaga

„Rekreacinės žuvininkystės paslaugų teikimas“

Parengė: UAB „Salmoturas“, © Vladimir Adelšin, 2015

Žvejybos turizmas

Vladimir Adelšin, 2014 m.

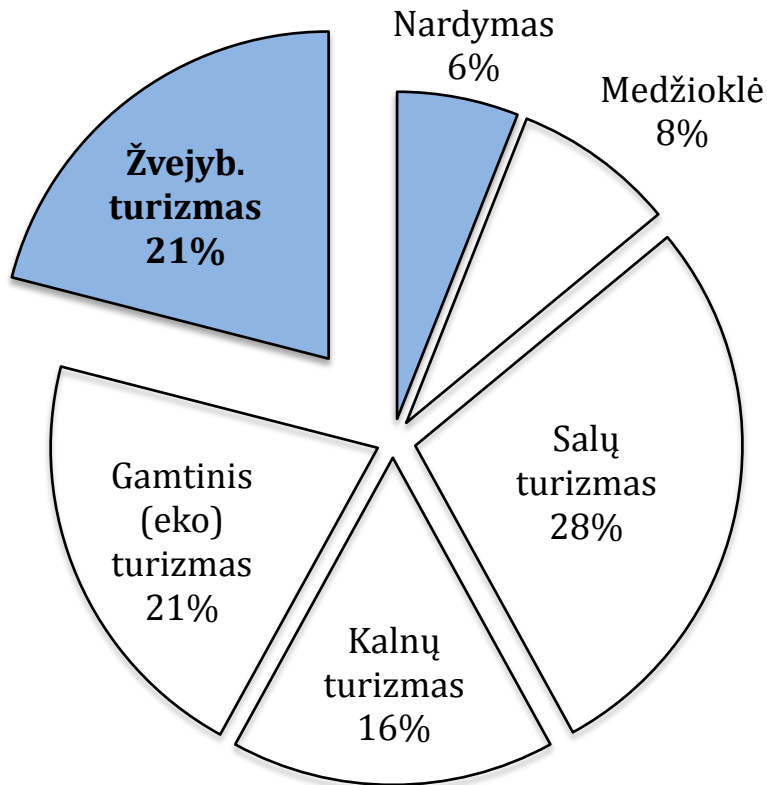
Žvejybos turizmo apibrėžtis

Žvejybos turizmas – keliavimas mėgėjų žvejybos tikslais

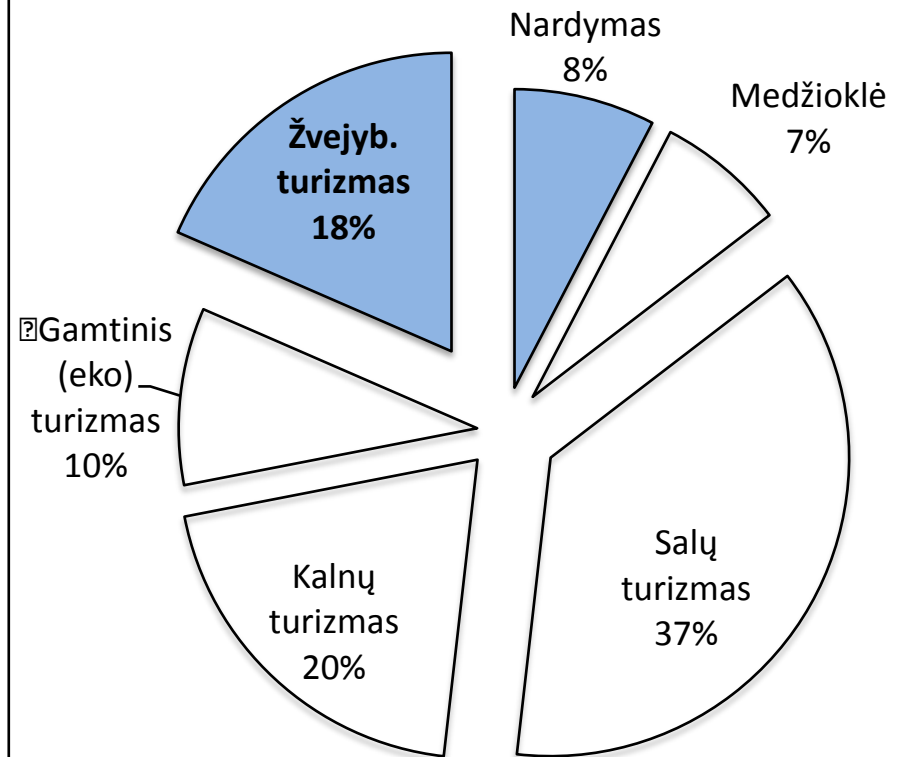
Žvejybos turizmą dar galime įvardyti kaip keliavimą mėgėjų žvejybos tikslais, kai patiriamos su šiuo keliavimu susijusios finansinės išlaidos. Nors išlaidos nėra skiriamasis šios sąvokos požymis, tačiau šiuolaikiniame pasaulyje keliavimas be jų beveik neįmanomas

Rekreacinio turizmo tipų populiarumas pasaulyje

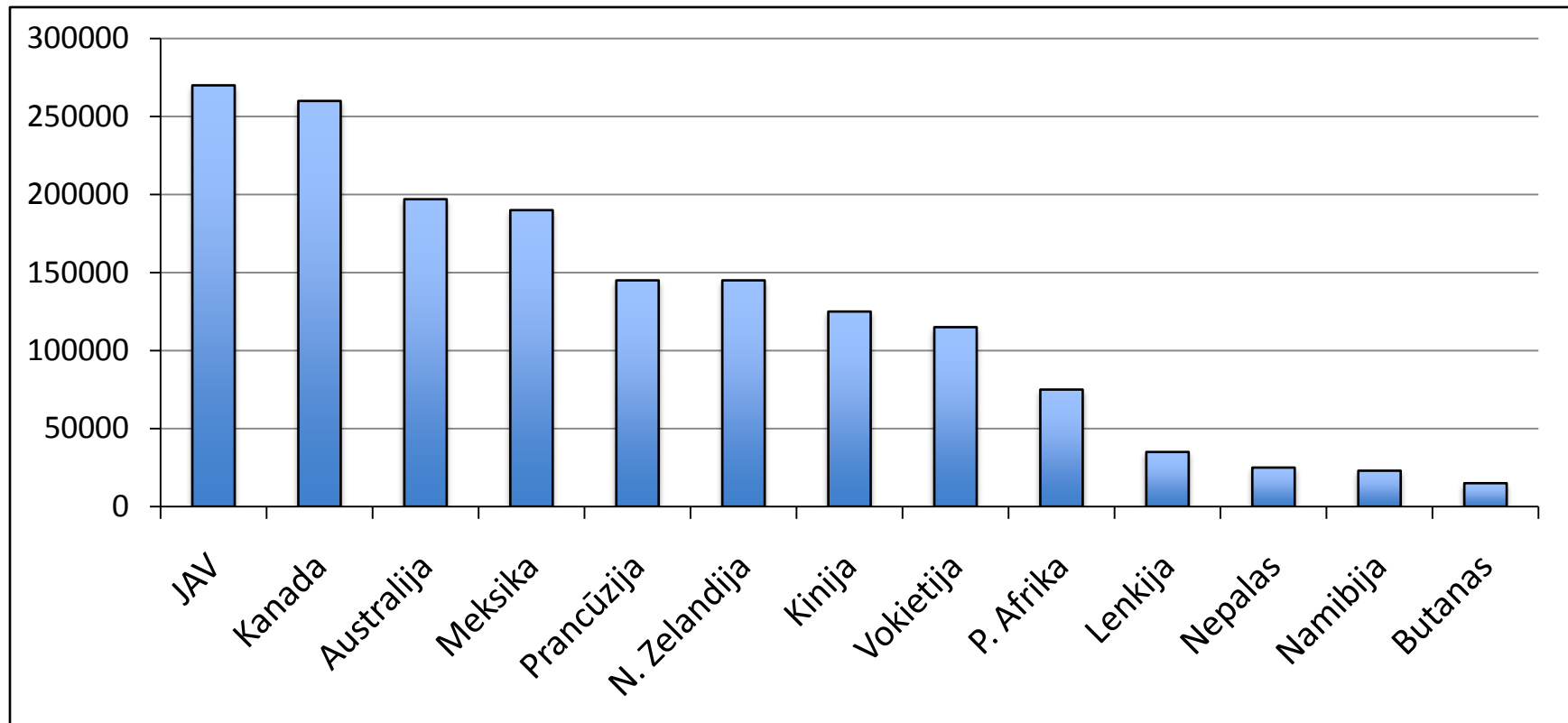
Šaltinis: Bauer J. and Herr A. (2004). *Wildlife Tourism Impacts, Management and Planning*

Šaltinis: Adelšin A. (2013).
Pagal internetinių užklausų atsakus

Žvejybos turizmo populiarumas

Internetinių užklausų atsakų, susijusių su konkrečiomis šalimis ir turinčių žodžius „žvejybos turizmas“, kiekiai

Šaltinis: Bauer J. and Herr A. (2004). *Wildlife Tourism Impacts, Management and Planning. Hunting and Fishing Tourism. Cooperative Research Centre for Sustainable Tourism*

Žvejybos turizmo ekonomika pasaulyje (išlaidos per metus)

Šalis	Išlaidos	Paskelbimo metai
Europos Sąjunga	€25 mlrd.	2004
Jungtinės Amerikos Valstijos	\$7,7 mlrd.	2011
Kanada	\$2,5 mlrd.	2010
Australija	\$0,2 mlrd.*	2006
Rusijos Federacija	€1 mlrd.**	2010

* - tik užsienio turistų išlaidos

** - kartu su medžioklės turizmu (užsienio ekspertų teorinis vertinimas)

Žvejybos turizmo ištekliai

- **Gamtiniai ištekliai**, kuriuos sudaro žuvų ištekliai ir (ar) jų įvairovė, buveinių (vandens telkinių) įvairovė, natūrali aplinka, kraštovaizdžių gausa ir t. t., arba kitaip, gamtinės aplinkos savybės, tinkamos rekreacinei žvejybai organizuoti
- **Infrastruktūra** – žvejybos turizmui tinkamų turizmo paslaugų infrastruktūros pastatai bei objektai, esantys rekreacinei žvejybai tinkamose teritorijose, bei susijusios specializuotos paslaugos

Žvejybos turizmo infrastruktūra

Žvejybos turizmo infrastruktūra skirstoma į rekreacinei žūklei naudojamus **objektus** (dažniausiai nekilnojamojo turto) ir rekreacinei žūklei skirtas turizmo **paslaugas**

Žvejybos turizmo infrastruktūra gali būti skirstoma pagal jos **taikymo ribas**:

- įprasto turizmo infrastruktūra (bendrai naudojama turistų), tinkama naudoti keliaujantiems meškeriojams
- specializuota žvejybos turizmo infrastruktūra, naudojama tik meškeriojimų poreikiams

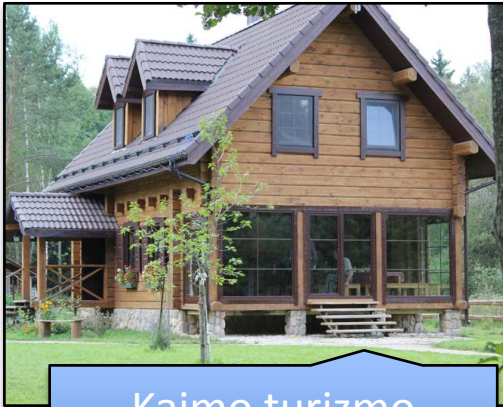
Žvejybos turizmo infrastruktūra gali būti skirstoma **pagal valdymą**:

- viešoji (valstybės kuriama ir finansuojama)
- komercinė (privačios iniciatyvos)

Žvejybos turizmo infrastruktūros objektai

- Įvairūs apgyvendinimo, maitinimo paskirties pastatai / paslaugos (viešbučiai, kempingai, turizmo bazės, poilsio namai, nakvynės paslaugų namai)
- Automobilių stovėjimo aikštelės prie vandens telkinių, valčių prieplaukos, paplūdimiai, poilsiavietės, stovyklavietės, turizmo trasos, apžvalgos aikštelės, pažintiniai takai ir kt.
- Valčių nuleidimo į vandens telkinius aikštelės (sliperiai), valčių prieplaukos
- Meškeriojams skirta informacija (stendai, ženklai ir t. t.)

Žvejybos turizmo infrastruktūros objektai

Kaimo turizmo
sodybos

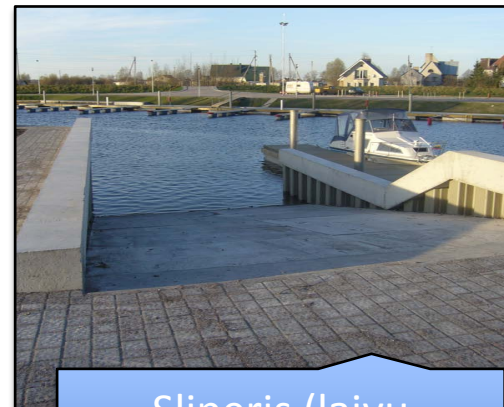
Poilsio aikštelės

Automobilių aikštelės

Prieplaukos

Sliperis (laivų
nuleidimo vieta)

Žvejybos turizmo infrastruktūros paslaugos

- Meškeriojimo / žuvų išteklių administravimo paslaugos (leidimų žvejoti įsigijimo prieinamumas ir paprastumas)
- Informacijos apie galimas paslaugas pateikimas ir pasiekiamumas (turizmo centrai, internetiniai resursai)
- Meškeriojimo išvykų, turų organizatoriai (įmonės)
- Privačių žūklės gidų paslaugos

Aplinkosaugos leidimų
informacinė sistema

<https://alis.am.lt/>

Žvejybos turizmo infrastruktūros paslaugos

- Atokioms meškeriojimo vietoms pasiekti naudojamas specialusis transportas (nedideli laivai, kateriai, padidinto pravažumo technika (specializuoti visureigiai), malūnsparniai, hidroplanai)
- Tiesiogiai meškeriojimui naudojamo transporto nuoma (valtys, kateriai, nedideli laivai, baidarės, katamaranai, plaukiojimo t. t.)

Žvejybos turizmui naudojamas transportas

Kateriai

Vandens turizmo
priemonės

Padidinto
pravažumo technika

Malūnsparniai

Hidroplanai ir kita
mažoji aviacija

Laivai

Žvejybos gidai

Viena svarbiausių paslaugų yra **žvejybos gidai**. Jie teikia paslaugas:

- kaip privatūs gidai (t. y. meškeriotojai samdo juos tiesiogiai kaip privatūs asmenys);
- kaip žvejybos turizmo įmonių samdomi darbuotojai (jų paslaugos įeina į organizuojamos ir parduodamos kelionės paslaugų paketą).

Nuo žūklės gidų darbo ir žinių priklauso svarbiausių turistomeškeriotojo lūkesčių išsipildymas ir galutinis pasitenkinimas kelione

Žvejybos gidai

Žvejybos gidai reikalingi, nes jie gerai pažįsta ir išmano:

- Vietinius vandens telkinius ir privažiavimus
- Vietinių vandens telkinių ypatumus (gylius, duobes, sroves, kliuvinius ir t. t.), reikalingus sėkmingam meškeriojimui užtikrinti
- Gaudomų žuvų biologiją (įvairovę, elgesį ir t. t.)
- Kokiais įrankiais ir masalais geriausia žvejoti tam tinkamas rūšis, kuriose vietovėse bei kuriuo metu, turi meškeriojimui tinkamą transportą
- Vietines meškeriojimo taisykles, leidimų įsigijimo tvarka

Žvejybos gidai

Traukiam žuvį...

Su laimikiu!

Žvejybos turizmo tipai

- **Išvykstamasis turizmas** – turistų kelionės po užsienio valstybes (LR turizmo įstatymas)
- **Išvykstamasis žvejybos turizmas** – kai meškeriotojai vyksta į kitas šalis meškeriojimo tikslais, t. y. naudojami kitų šalių žuvų išteklių bei infrastruktūra

Meškeriotojų grupė iš Lietuvos. Kolos pusiasalis (Rusija), Čiavangos upė

Meškeriotojas iš Lietuvos Atlanto vandenyne ties Kanarų salomis

Žvejybos turizmo tipai

- **Atvykstamasis turizmas** – užsienio valstybių gyventojų kelionės po Lietuvos Respubliką (LR turizmo įstatymas)
- **Atvykstamasis žvejybos turizmas** – kai į regioną atvyksta mėškeriotojai iš kitų valstybių ir naudojami vietiniais žuvų ištekliais bei infrastruktūra

Meškeriotojas iš Lenkijos su Neries upėje pagauta lašiša 2013 m. rudenį

Žvejybos turizmo tipai

- **Vietinis turizmas** – Lietuvos Respublikos gyventojų kelionės po Lietuvos Respubliką (Turizmo įstatymas)
- **Vietinis žvejybos turizmas** – kai mėškeriotojai keliauja po savo šalies vietinį regioną ir naudoja to regiono žuvų išteklius bei naudojasi rekreacinės žuvininkystės infrastruktūra

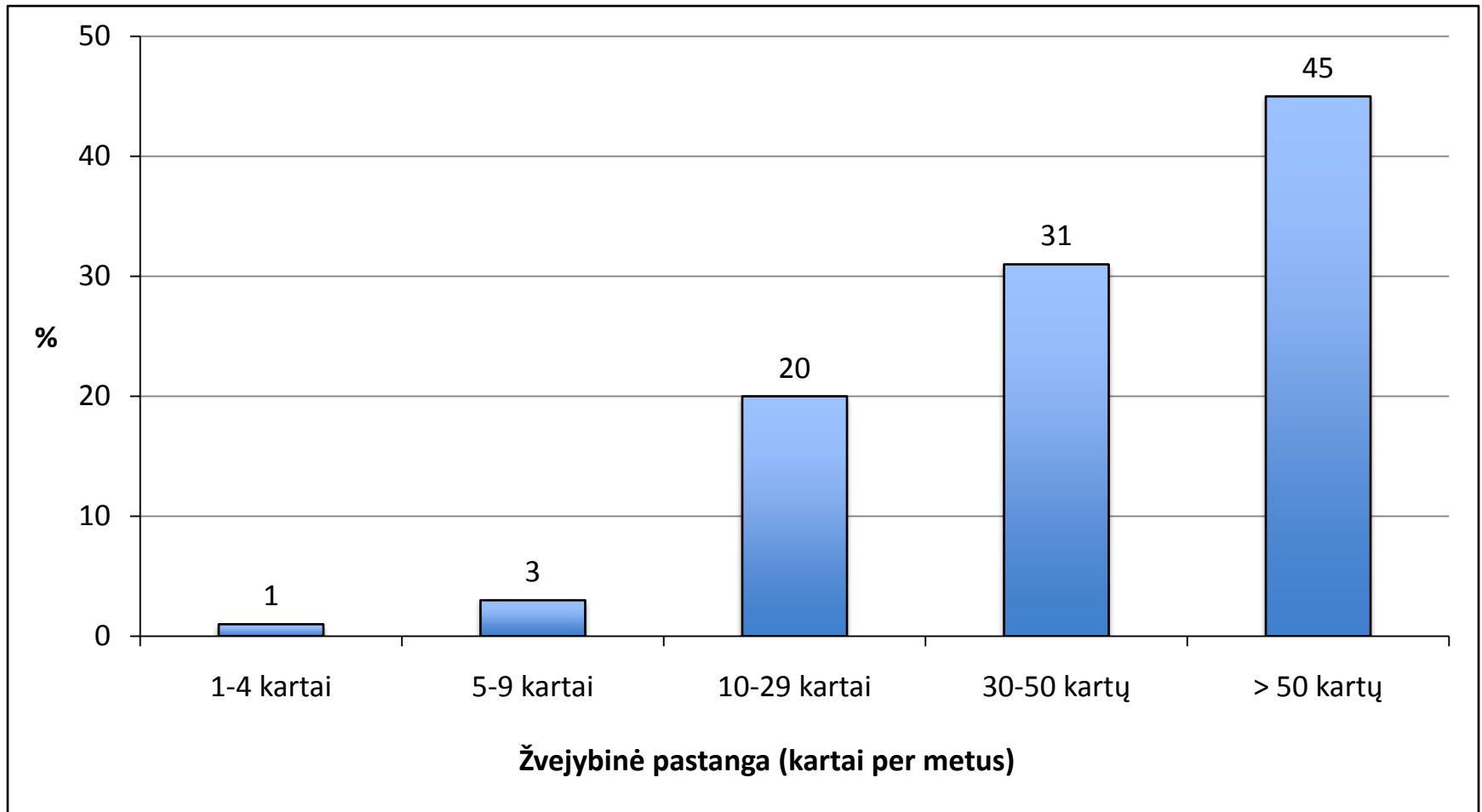
Žvejoti į Kuršių marias atvykstama iš visos Lietuvos

Vietinis žvejybos turizmas

- Bet kurią išvyką meškerioti savo šalyje galime laikyti vietinio žvejybos turizmo apraiška (išskyrus atvejus, kai meškeriojama šalia savo gyvenamosios vietos)
- Mokslinė prasme (rekreacinėje žuvininkystėje) vietiniu žvejybos turizmu galime vadinti visas meškeriojimo išvykas, kai patiriamos transporto ir kitos netiesiogiai su meškeriojimu susijusios klasikinio turizmo išlaidos (nakvynės, maitinimo ir t. t.)

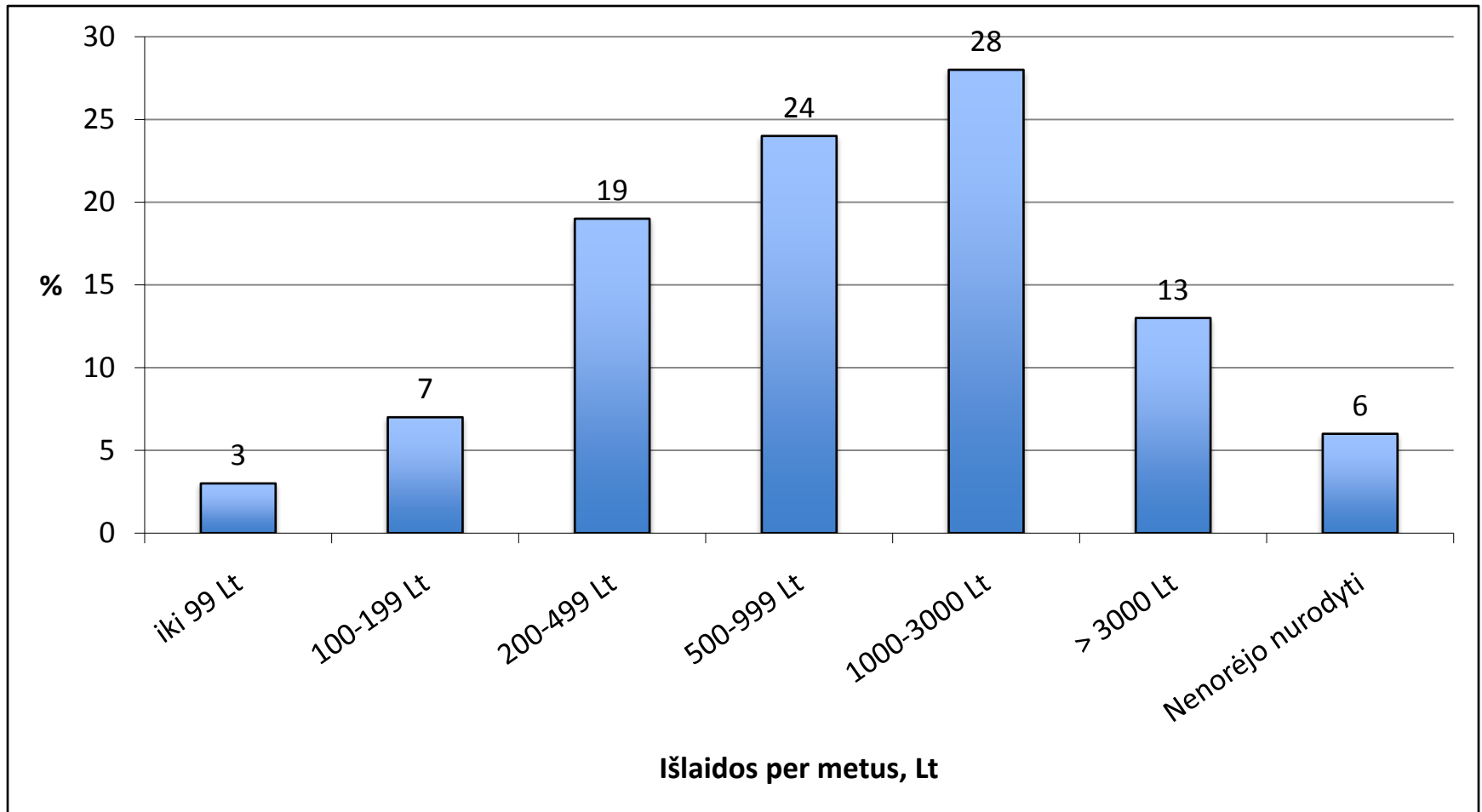

Vietinis žvejybos turizmas

Šaltinis: Lietuvos mėškeriojų apklausos duomenys, 2011 m., Adelšis

Vietinis žvejybos turizmas

Šaltinis: Lietuvos mėškeriojų apklausos duomenys, 2011 m., Adelšis

Vietinio žvejybos turizmo paslaugos

- Didžiausia organizuotų paslaugų meškeriojams plėtra yra Žemaitijoje. Čia organizuojamos išvykos meškerioti po Kuršių marias ir į Baltijos jūrą, taip pat po Nemuno deltos regioninį parką

Aisės gidų ir Baltijos žūklės laivai jūroje

Atvykstamojo turizmo objektai

Vandens telkinių įvairovė:

- **2850 ežerų >0,5 ha** (iš jų 10 ežerų yra >1000 ha)
- 3150 mažųjų ežerų (<0,5 ha)
- 1132 tvenkiniai (432 tvenkiniai yra >0,5 ha)
- 3000 sudaro kūdros, karjerai ir t. t.
- **642 upės >10 km ilgio** (iš viso 22 000 upių, upelių)
- **Kuršių marios** (Lietuvos teritorija – 413 km²)
- **Baltijos jūra**

Šaltinis: Gailiušis ir kt. (2011). Lietuvos upės. Hidrografija ir nuotėkis

Atvykstamojo turizmo objektai

Žuvų išteklių:

- Žuvų rūšinė įvairovė (101 rūšis, įskaitant Baltijos jūros rūšis)
- Stabilūs lašišinių žuvų išteklių (4 rūšys)
- Didžiausios pasaulyje lašišos
- Sąlyginai pigūs žūklės leidimai, ypač lašišinėms žuvims meškerioti

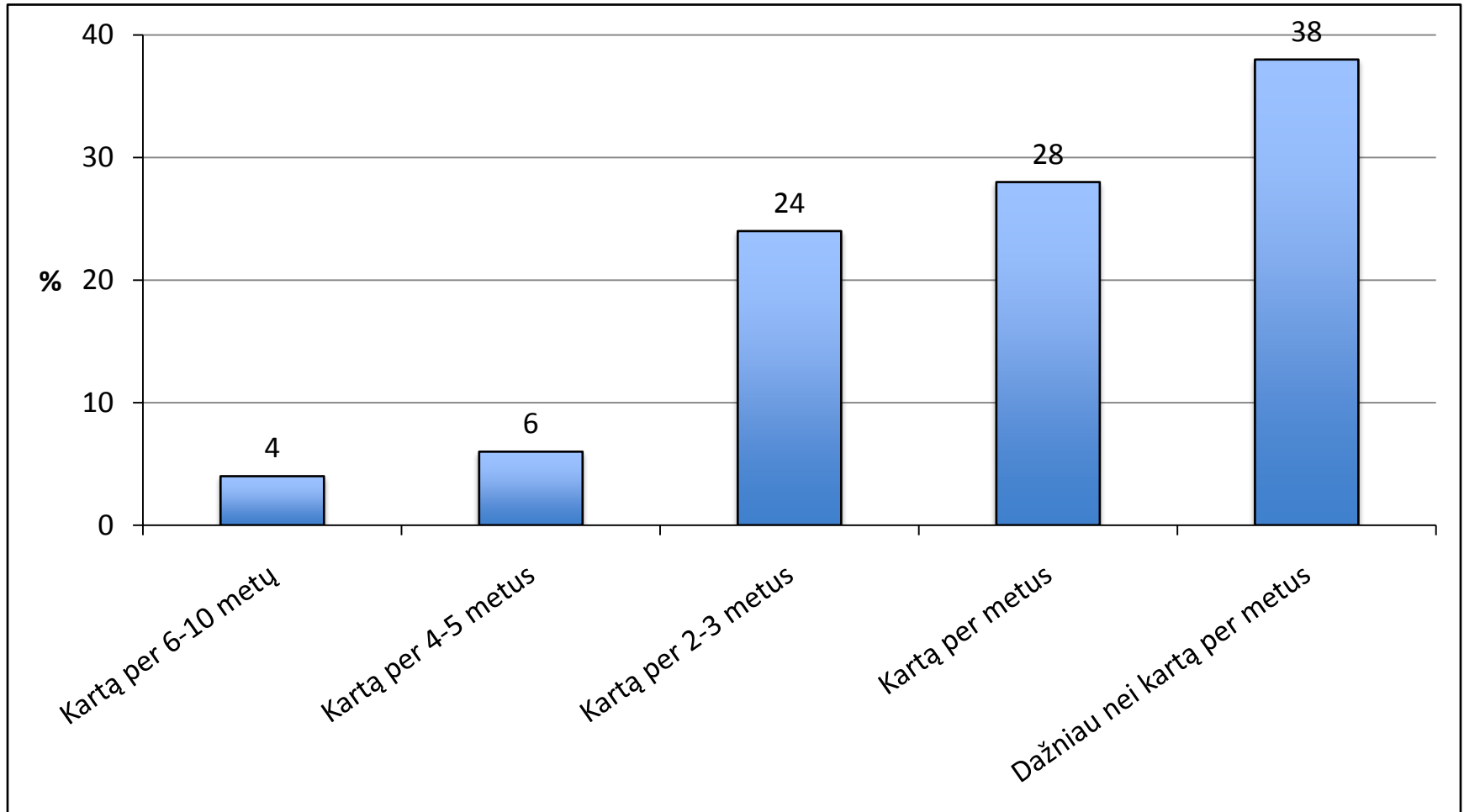

Atvykstamasis turizmas

Atvykstamojo organizuoto žvejybos turizmo turus galime suskirstyti į dvi grupes:

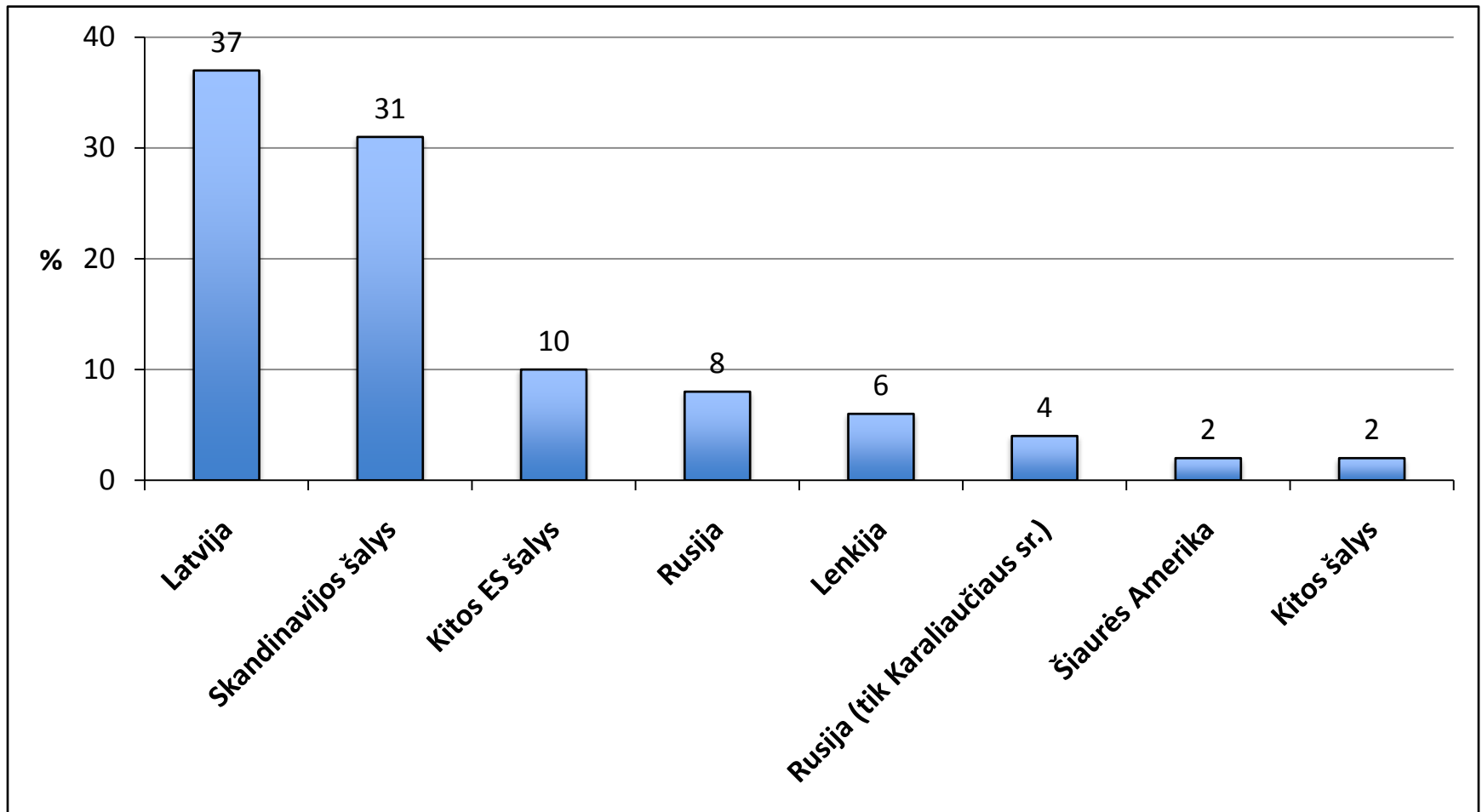
- kai į šalį atvykstama griežtai meškeriojimo tikslais;
- kai į šalį atvykstama kitais tikslais, tačiau meškeriojimas siūlomas kaip papildoma pramoga.

Išvykstamasis turizmas

Šaltinis: Lietuvos mėškeriojų apklausos duomenys, 2011 m., Adelšin

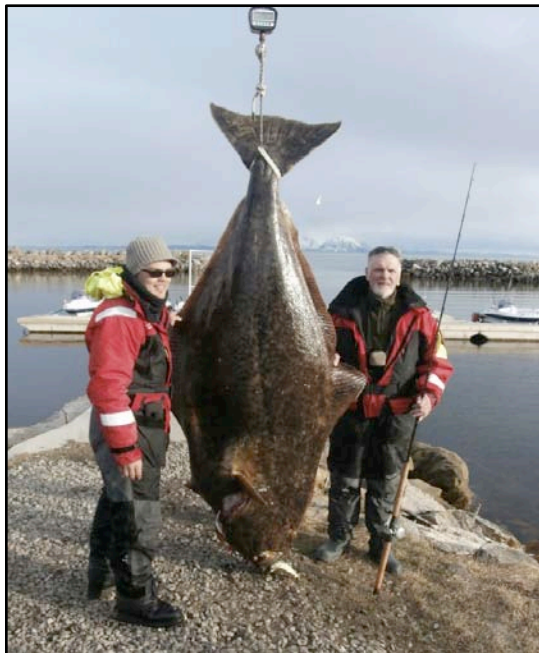
Išvykstamasis turizmas

Šaltinis: Lietuvos mėškeriojų apklausos duomenys, 2011 m., Adelšin

Išvykstamasis turizmas

- Lietuvoje veikia apie 10 įmonių, kurios siūlo išvykstamąsias keliones meškeriotojams
- Populiariausios yra Skandinavijos šalys

AČIŪ UŽ DĒMES!

Lietuvos mėgėjų žvejybos objektai

Mokymo (-si) medžiaga

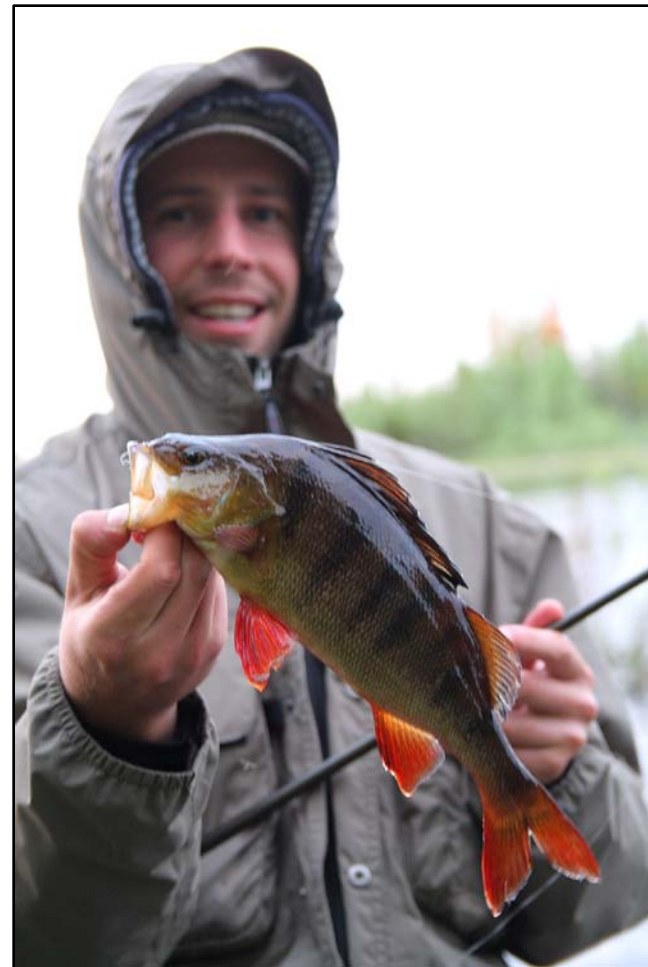
„Rekreacinės žuvininkystės paslaugų teikimas“

Parengė: UAB „Salmoturas“, © Vladimir Adelšin, 2015

Lietuvos mėgėjų žvejybos objektai

Pagrindinis mėgėjų žvejybos objektas yra gaudomos žuvys

Mėgėjų žvejybos objektais galima vadinti tarp meškeriojų paklausias žuvų rūšis ir vandens telkinius, kurie pritraukia meškeriojus

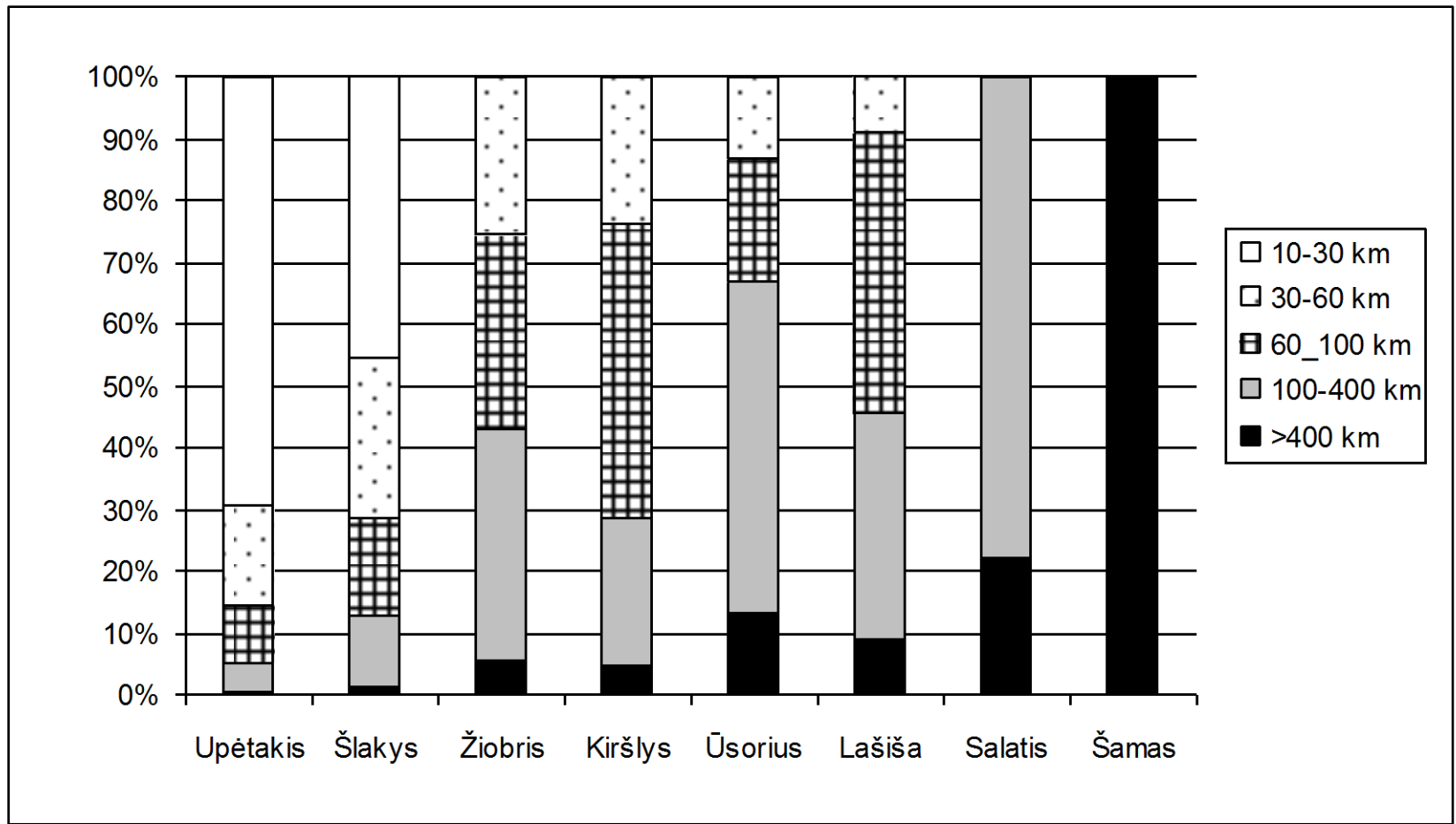

Lietuvos vidaus vandens telkiniai

Vandens telkiniai	Kiekis, vnt.	Plotas, kv. km	Plotas, proc. (nuo šalies bendro ploto)
Ežerai, >0,5 ha	2 850	908	1,39
Ežerai, <0,5 ha	3 150	5	0,01
Tvenkiniai, >5 ha	432	225	0,34
Tvenkiniai, 0,5–5 ha	700	13	0,02
Kūdros, karjerai ir t.t.	3 000	6	0,01
Kuršių marios (Liet. teritor.)	1	413	0,63
Visos upės ir upeliai	22 000	332	0,51
<i>iš jų upės, >10 km</i>	<i>641</i>	-	-
Viso:	32 133	1 903	2,91

Vertingesnių žuvų rūšių paplitimas skirtingo ilgio upėse

Žuvivaisos darbai 2001–2010 m.

Eil. Nr.	Žuvų rūšys	Skirta lėšų, tūkst. Lt	Eil. Nr.	Žuvų rūšys	Skirta lėšų, tūkst. Lt
1.	Peledė	475,0	8.	Samas	6,0
2.	Margasis upėtakis	218,6	9.	Starkis	1.507,1
3.	Vėgėlė	8.286,4	10.	Karpis	2.072,1
4.	Sykas	241,5	11.	Lašiša	2.183,5
5.	Seliava	4.413,8	12.	Slakys	3.216,6
6.	Lydeka	3.237,7	13.	Karosas	623,3
7.	Lynas	555,2	14.	Kitos žuvų rūšys	3.447,5
				Viso:	30.484,3

Žuvivaisos geriausias rezultatas

Atstatyti lašišų ir šlakių ištekliai

**Lašišų ir šlakių nerštaviečių rodiklių (bendras plotas, tankis, vidutinis nerštavietės plotas)
dinamika Žeimenos upėje 1999–2009 m.**

Šaltinis: Aplinkos būklė 2009. (2010). Vilnius: Aplinkos apsaugos agentūra.

Žuvivaisos geriausias rezultatas

Atstatyti lašišų ir šlakių ištekliai – fotografuota Lietuvoje

Saugomos žuvų rūšys

Lietuvoje yra saugomos ir globojamos
32 žuvų rūšys

Teisės aktas	Žuvų rūšys, vnt.
Lietuvos raudonoji knyga	8
Aplinkos ministerijos globojamų rūšių sąrašas	11
Berno konvencija	23
Buveinių direktyva (Natura2000)	12

Draudžiama gaudyti j Raudonąją knygą įrašytas rūšis:
sturys, sparis, jūrinė nėgė, skesrnukis, auksaspalvis kirtiklis,
vijūnas, ežerinis sykas (Platelių), ežerinė rainė

Vandens telkinių ir žuvų išteklių valdymas

Vandens telkinių valdymą nusako:

- Žemės įstatymas
- Vandens įstatymas

Mėgėjų žvejybos valdymą nusako:

- Žuvininkystės įstatymas
- Mėgėjų žvejybos įstatymas

Mėgėjų žvejybą reglamentuoja:

- Mėgėjų žvejybos vidaus vandenyse taisyklės
- Mėgėjų ir limituotos žvejybos jūrų vandenyse taisyklės
- Mėgėjų žvejybos leidimų išdavimo tvarkos aprašas
- Saugomų teritorijų nuostatos

Mėgėjų žvejybos leidimai I

Valstybiniai neišnuomuoti telkiniai

Mėgėjų žvejybos leidimo tipas	Kaina, Lt					Galiojimo vieta	Išdavimo vieta
	Parai	Dviem paroms	Savaitei (7 paras)	Mėnesiui (30 parų)	Metams		
Žvejo mėgėjo bilietas	–	5+	–	20+	50+	Valst. vandens telkiniai, į kuriuos <u>neišduoti</u> leidimai naudoti žvejybos plotą	ALIS, „Perlas“
Žvejo mėgėjo kortelė	10+	–	30+	50+	–	Valst. vandens telkinys, į kurį <u>neišduotas</u> leidimas naudoti žvejybos plotą ir kuriame vykdoma limituota žvejyba	ALIS, „Perlas“

Mėgėjų žvejybos leidimai II

Valstybiniai išnuomoti telkiniai

Mėgėjų žvejybos leidimo tipas	Kaina, Lt					Galiojimo vieta	Išdavimo vieta
	Parai	Dviem paroms	Savaitei (7 paras)	Mėnesiui (30 parų)	Metams		
Žvejybos leidimas	–	5	–	20	50	Valst. vandens telkiniai, <u>i kuriuos išduoti leidimai naudoti žvejybos plotą (išnuomoti)</u>	ALIS, pas žvejybos ploto naudotoją
Žvejybos leidimas limituotai žvejybai	50+*	_*	_*	_*	_*	Valst. vandens telkinys, <u>i kurį išduotas leidimas naudoti žvejybos plotą ir kuriame vykdoma limituota žvejyba</u>	ALIS, pas leidimo naudoti žvej. plotą savininką

* – naudotojas ar savininkai gali sumažinti kainą arba suteikti leidimą nemokamai; žvejybos leidimo limituotai žvejybai kaina vienai parai negali viršyti 50 Lt;

Mėgėjų žvejybos leidimai III

Privatūs vandens telkiniai

Mėgėjų žvejybos leidimo tipas	Kaina, Lt					Galiojimo vieta	Išdavimo vieta
	Parai	Dviem paroms	Savaitei (7 paras)	Mėnesiui (30 parų)	Metams		
Žvejybos leidimas	10*	_*	30*	_*	50*	Privatūs vandens telkiniai	Pas vandens telkinio savininką
Žvejybos leidimas limituotai žvejybai	50*	_*	_*	_*	_*	Privatus vandens telkinys, kuriame vykdoma limituota žvejyba	Pas vandens telkinio savininką

* – naudotojas ar savininkai gali sumažinti kainą arba suteikti leidimą nemokamai; žvejybos leidimo limituotai žvejybai kaina vienai parai negali viršyti 50 Lt;

Mėgėjų žvejybos leidimų platinimas

Aplinkosaugos leidimų
informacinė sistema

<https://alis.am.lt/>

Būtina naudotis
elektronine bankininkyste

Aptarnavimo terminalų tinklas

Vertingiausi mėgėjų žvejybos objektai

	Upės	Ežerai, tvenkiniai	Kuršių marios / Nemuno delta	Baltijos jūra
Praeivės žuvis:				
Lašiša, šlakys,	+		+	+
Stinta, žiobris	+		+	
Sėslios žuvis:				
Lydeka, ešerys, sterkas, karšis, ungurys, karšis	+	+	+	
Šamas	+	+		
Margasis upėtakis, kiršlys	+			
Salatis, ūsorius, šapalas	+			
Karpis	+	+		
Menkė				+
Vėgėlė	+	+	+	

Perspektyviausi žvejybos objektai

Eil. Nr.	Vandens telkinys	Žvejybos objektas	Gaudymo būdas / priemonė
1	Baltijos jūra	Menkė, strimelė, vėjažuvė, plekšnė	Iš laivų atviroje jūroje / įvairūs
2	Baltijos jūra	Lašiša, šlakys	Iš laivų atviroje jūroje, velkiavimas
3	Kuršių marios	Sterkas, ešerys, lydeka, vėgėlė, stinta, karšis, kuoja, ungurys	Įvairūs
4	Nemuno delta	Sterkas, ešerys, lydeka, vėgėlė, stinta, karšis, kuoja	Įvairūs
5	Nemunas, Neris, Šventoji, Žeimena	Lašiša, šlakys	Spingu, museline meškere

Vertingiausi mėgėjų žvejybos objektai

Eil. Nr.	Vandens telkinys	Žvejybos objektas	Gaudymo būdas / priemonė
6	Minija, Jūra, Akmena, Neris, Šventoji (Neries), Merkys, Šalčia, Ūla, Žeimena	Margasis upėtakis, kiršlys	Spiningu, museline meškere
7	Kauno marios	Lydeka, sterkas, ešerys, šamas, ungurys, karpis, karšis	Velkiaužant, spiningu
8	Seliaviniai ežerai	Lydeka, sterkas, ešerys	Velkiaužant, spiningu
9	Nemunas, Neris	Salatis, sterkas, lydeka, žiobris, šamas, vėgėlė, ūsorius, karšis	Įvairūs
10	Ežerai, tvenkiniai	Karpis	Dugnine

AČIŪ UŽ DĒMESĻ

Sauga ir sveikata mėgėjų žvejyboje I dalis

Mokymo (-si) medžiaga

„Rekreacinės žuvininkystės paslaugų teikimas“

Parengė: UAB „Salmoturas“, © Vladimir Adelšis, 2015

Sveikatos rizikos mėškeriojime

Skendimai

Traumos nuo mešk.
įrangos

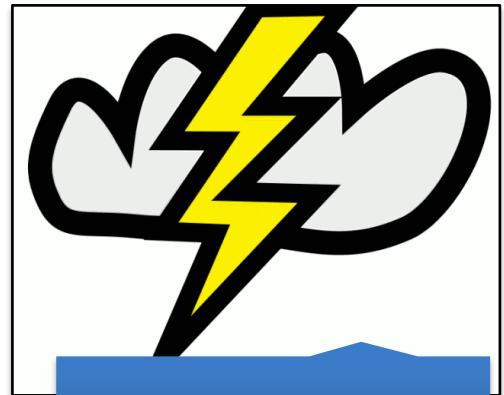
Vabzdžių ir kt.
įgėlimai

Nušalimai

Saulės spinduliuotė

Elektros iškrovos

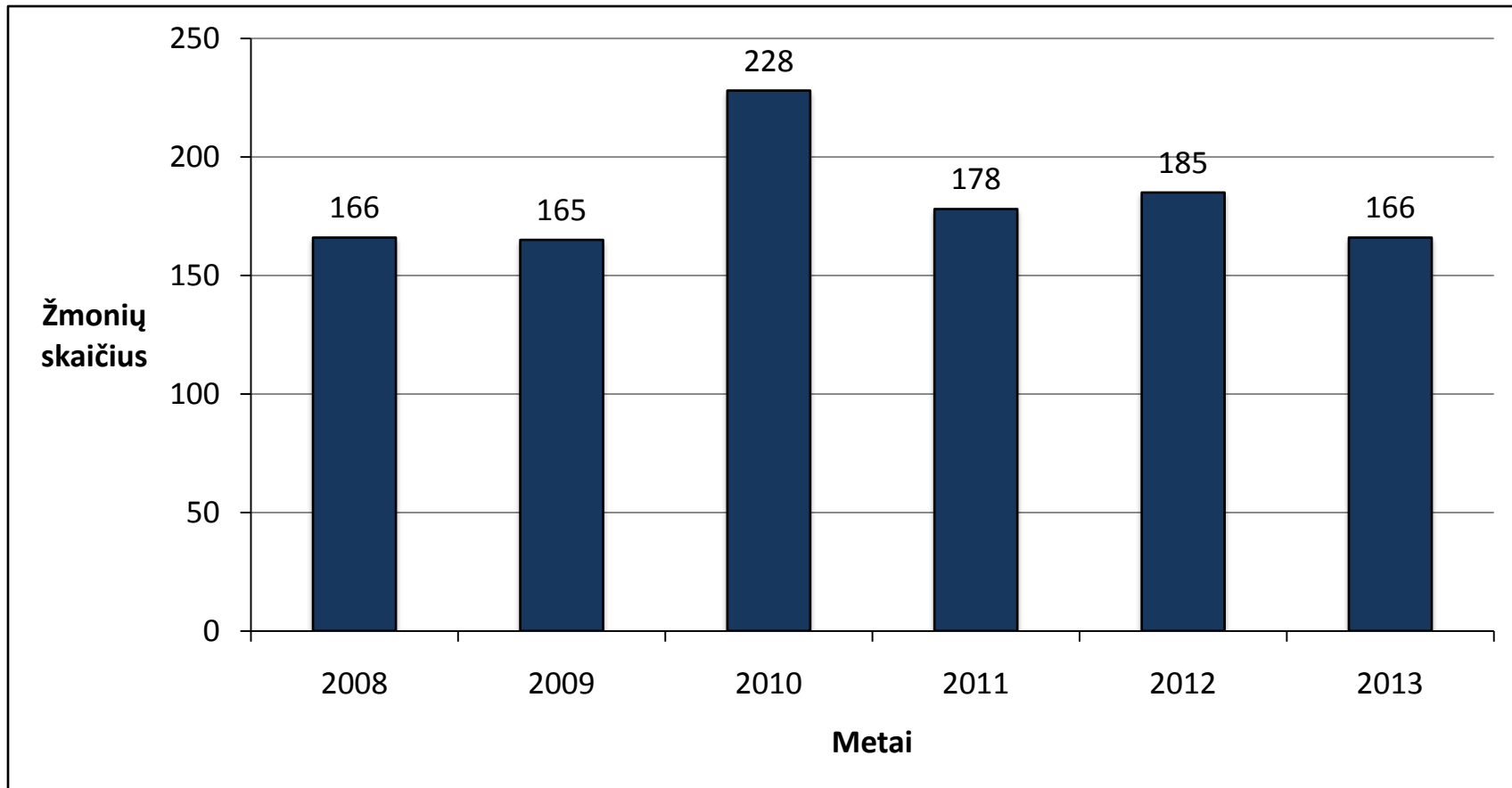

Nelaimingų atsitikimų ir kitų poveikių sveikatai priežastys:

- Elementarus neapdairumas
- Saugos taisyklių nežinojimas ir (ar) jų nesilaikymas
- Savo jėgų pervertinimas
- Alkoholinių gėrimų, psichotropinių medžiagų vartojimas

Nuskendusiu žmonių skaičius

Šaltinis: Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos

Pavojus sveikatai

Žinotina, kad vandenyje esantis kūnas netenka šilumos 30 kartų greičiau nei sausame šaltame ore, todėl permirkęs šaltame vandenyje net puikios fizinės būklės žmogus **gali mirti per kelias minutes!**

Skendimų prevencija

- Saugos taisyklių žinojimas ir laikymasis

- Saugos įrangos išmanymas ir naudojimas

Meškeriojų skendimai

- 80 proc. visų nelaimingų atsitikimų, įvykusių meškeriojimo metu, – skendimai
- 17 proc. meškeriojų skendimo atvejų baigėsi mirtimi
- 87 proc. nuskendusiu meškeriojų nevilkėjo jokių apsaugos ar gelbėjimosi priemonių
- 63 proc. nuskendusiu meškeriojų būtų išsigelbėję, jei būtų vilkėję apsaugos ar gelbėjimosi priemones
- 31 proc. nuskendusiu meškeriojų žvejojo visiškai vieni

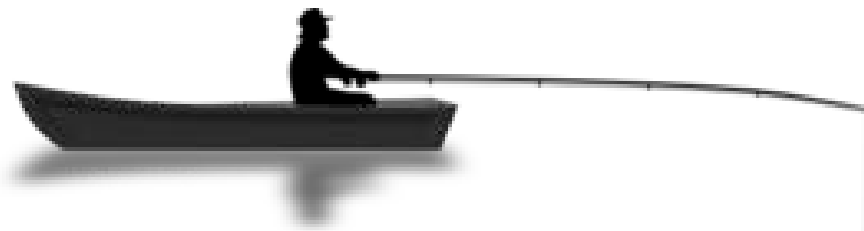
Meškeriojai skęsta...

- Iškritę iš valtės, apsivertus valčiai, kateriui ir t. t.
- Nuslydę nuo kranto, tilto, molo, darbos ir t. t.
- Paslydę vandenyje braidydami
- Įlūžus vandens telkinio ledui

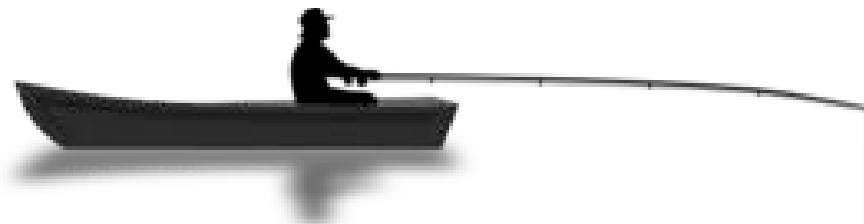
Meškeriojimo iš valčių sauga

- Visada vilkėkite gelbėjimosi liemenę
- Visada turėkite valtyje visą būtiną saugumo įrangą
- Venkite alkoholio vartojimo valtyje. Jis gali daryti įtaką jūsų pusiausvyrai, koordinacijai, regėjimui bei sprendimams. 20 proc. nelaimingų atsitikimų valtyse, pasibaigusiu mirtimi, susiję su alkoholio vartojimu
- Žinokite visas su laivyba susijusias taisykles

Meškeriojimo iš valčių sauga

- Privalote žinoti savo plaukimo priemonės keliamąją galią; niekada jos neviršykite
- Neplaukite valtimi meškerioti vienas, nes įvykus nelaimingam atsitikimui nebus kam jums padėti
- Prieš išplaukdamas, tiksliai praneškite savo šeimai ar (ir) draugams apie savo išvykos valtimi planus: kada ir kur planuojate apsilankyti
- Visada žinokite orų prognozes

Meškeriotojai skęsta...

Kasmet nuskęsta bent keli
meškeriotojai, žvejoję nuo Nemuno dambų

Nemuno dambos ties Kalnėnais

Skenduolio paieškos darbai Nemune

Meškeriojai skęsta...

Kasmet nuskęsta bent keli
meškeriojai, žvejoję iš valčių

Šiam žvejui pasisekė, kad kažkas atvyko laiku j nelaimės vietą. Kitaip be gelbėjimosi liemenės incidentas galėjo baigtis tragiškai...

Meškeriotojai skęsta...

Šioje situacijoje išsigelbėjo tik 2 iš 4 kateryje buvusių meškeriotojų...

Meškeriojai skęsta...

O gelbėjimosi liemenė liko valtyje...

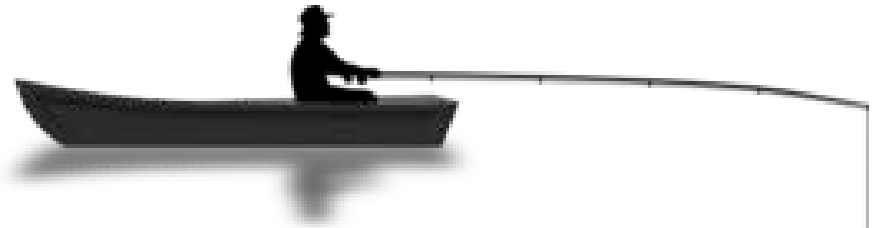
Skendimų prevencija

Žvejojant iš valčių, nuo dambų, moly – būtina vilkėti gelbėjimosi liemenę

Meškeriojimo iš valčių sauga: saugos įranga

- Gelbėjimosi liemenės (visuose laivuose kiekvienam laive esančiam žmogui)
- Neskęstanti virvė
- Irklai
- Vaistinėlė
- Gesintuvas
- Gelbėjimo ratas

Reikalavimai, išplaukiant į Baltijos jūrą motoriniu pramoginiu laivu (gumine valtimi). Būtina turėti:

- Gelbėjimosi liemenes kiekvienam laive esančiam žmogui
- 30 m ilgio plūduriuojančią virvę su kilpa
- Gesintuvą
- Vaistinėlę
- Atsarginius irklus
- Inkarą, išlaikantį laivą priekiu į bangą
- Magnetinį kompasą
- GPS (navigacinę įrangą)
- Veikiančią UTB radijo stotį ryšiui palaikyti 9 ir 16 jūrinių kanalais bei LR ryšių reguliavimo tarnybos leidimą naudoti šią stotį
- Ne mažiau kaip tris raudonos spalvos signalines raketas ar signalinius falšvejerius
- Mobiliojo ryšio telefoną
- Gėlo vandens atsargas ir kt.

Saugus braidymas

- Nebraidykite vienas; stenkitės į žvejybas braidant važiuoti su draugais
- Vilkėkite gelbėjimosi liemenę
- Naudokite bridlazdę – ji padės jums išlaikyti pusiausvyrą stiprioje srovėje, įvertinti gylį vietos, į kurią brendate

Saugus braidyimas

- Vilkėkite saugią, patikimai kulkšnij palaikančią avalynę
- Tinkamai pasirinkite avalynės padą, naudokite papildomus pado smaigus (abrazyvus)
- Visada atsižvelkite ir įvertinkite srovės galią
- Braidydami pėdas perkelkite palei dugną – taip išvengsite patekimo į duobes

Saugus braidyimas: padų tipai

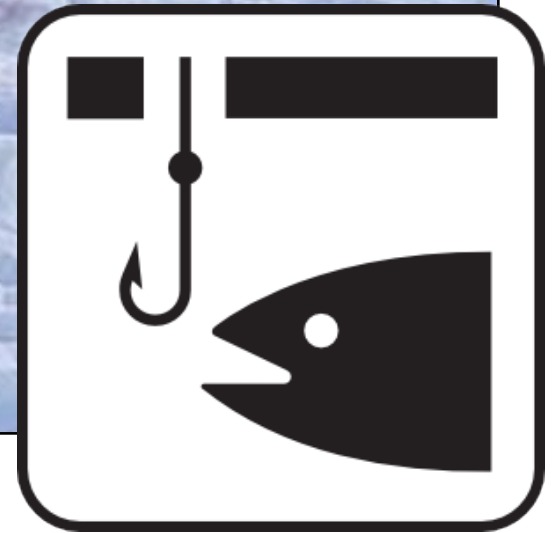
	Privalumai	Trūkumai
Guminis padas	Tinka naudoti ištisus metus; Vienodai stabilus vaikstant vandenyje ir pakrantėse; Nesugeria vandens; Neperneša ligų	Šiek tiek nusileidžia veilokui sukibimo savybėmis, ypač esant labai slidžiam dugnui; Sunkesnis ir brangesnis už veilokinį
Veilokinis padas	Labai geras sukibimas su įvairiais dugno paviršiais; Labai lengvas; Pigesnis už guminį	Ilgai džiūsta; Perneša ligas; Slidus vaikstant pakrantėmis, ypač per šlapią žolę, molėtas dirvas; Netinka vaikščioti per sniegą; Sugeria vandenį, ilgai džiūna

Saugus braidyimas: padų tipai

Sauga meškeriojant nuo ledo

Sauga meškeriojant nuo ledo

<u>Ledo spalva</u>	<u>Ledo tvirtumas</u>	<u>Pavojaus lygmuo</u>
Melsvas	Tvirtas	Mažai pavojingas
Žalsvas	Tvirtas	Mažai pavojingas
Baltas	Silpnas	Pavojingas!
Balkšvas, pilkas	Labai silpnas	Labai pavojingas!
Matinis, gelsvas	Labai silpnas	Labai pavojingas!

Sauga meškeriojant nuo ledo

Apkrovą sudarantis objektas	Saugus ledo storis
Žmogus	nuo 5–10 cm
Žmonių grupė	nuo 12–15 cm
Sniego rogės (be priekabos)	nuo 13 cm
Nedidelis automobilis	nuo 20–25 cm
Didelis automobilis (visureigis)	nuo 30 cm

Sauga meškeriojant nuo ledo: pavoingos vietos ir laikas

Plonesnis ledas būna:

- Prie įšalusių į ledą medžio šakų, lentų ir t. t.
- Arti krūmų, medžių, nendrių
- Prie krantų
- Virš / prie šaltinių
- Prie įtekančių, ištekančių upelių
- Sniegu užpustytas ledas (lūžta be būdingo traškėjimo)
- Atodrėkių metu
- Pirmas ir paskutinis ledas

Sauga meškeriojant nuo ledo: saugus elgesys

- Nevykite ir nelikite meškerioti vienas
- Draugai ir artimieji visada turi žinoti tikslią Jūsų buvimo vietą
- Nesibūriuokite ant ledo vienoje vietoje
- Negręžkite daug ekečių vienoje vietoje
- Nekūrenkite laužų ant ledo, nesant būtinybei
- Nevartokite alkoholinių gėrimų
- Daiktus (kuprinę, dėžę) neškite tik ant vieno peties nepernėrę diržo per galvą

Saugos įranga meškeriojant nuo ledo

1. Smaigai

2. Gelbėjimosi virvė

Saugos įranga meškeriojant nuo ledo

3. Neskęstantis kostiumas

Saugos įranga meškeriojant nuo ledo

Šaltinis: Instrukcija, kaip naudoti smaigus (2014). Valdo Trinkūno nuotraukos. Aplinkos ministerijos visuomenės informavimo skyrius

Saugos įranga meškeriojant nuo ledo

4. Peikena

- Lipdami ant *pirmojo ir paskutinio* ledo, turėkite peikena, kuria bandykite ledo tvirtumą
- Pakankamai tvirtas ledas yra prakertamas tik po kelių smūgių į tą pačią vietą
- Jeigu vanduo pasirodo po pirmojo stipraus smūgio – nedelsdami grįžkite!
- Nebandykite ledo tvirtumo prieš / priekyje savęs – kirskite ledą iš šono nuo savęs

Saugos įranga meškeriojant nuo ledo

5. Slydimo prevencija: avalynės pado smaigai ir apkaustai

Kritimai ant slidaus ledo gali baigtis rimtomis traumomis ar net ledo įlūžimu ir gyvybei pavojingomis maudynėmis!

Sauga meškeriojant nuo ledo: saugos priemonės / įranga

- Gelbėjimosi smaigai (privaloma turėti pagal Mėgėjų žvejybos taisykles)
- Virvė su svareliu viename gale ir kilpa kitame
- Neskęstantis kostiumas
- Peikena
- Avalynės stabilumo / neslydimo smaigai, apkaustai

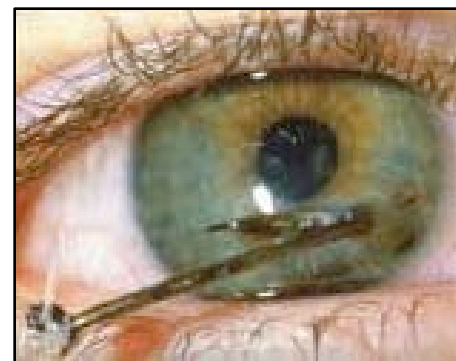

Meškeriojimo įrangos sukeltos traumos

- Žvejybos kabliukai (durtinės, pjautinės traumos)
- Svareliai, blizgės (durtinės, smūginės traumos)
- Pirštų, rankų nudegimai, valo sukeliama įpjovimai (stabdant užkibusią ir sprunkančią žuvį, t. y. kontaktuojant su valu ar rite žuvies traukimo metu)

Meškeriojimo įrangos sukeliama trauma

Meškeriojimo įrangos sukeltos traumos

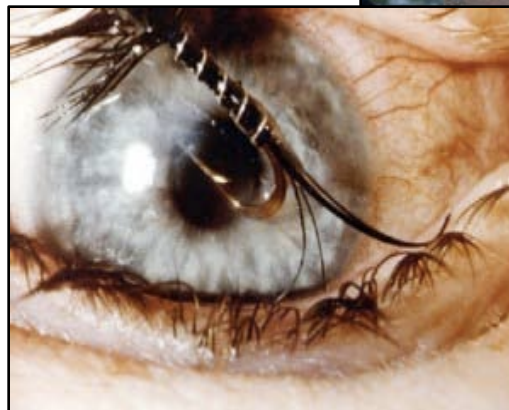

- Žvejybos kalbliukai (durtinės, pjautinės traumos)
- Svareliai, blizgės (durtinės, smūginės traumos)
- Pirštų, rankų nudegimai (stabdant užkibusią ir sprunkančią žuvį, t. y. kontaktuojant su valu ar rite žuvies traukimo metu)
- Pirštų įpjovimai žvejybos valu (pvz., tikrinant valo tvirtumą, patraukus valą rišant mazgą)
- Rankų nudegimai (kontaktuojant meškere su elektros laidais)

Meškeriojimo įrangos sukeliamų traumų prevencija

Žvejyboje visada naudokite
apsauginius akinius!

Meškeriojimo įrangos sukeltamų traumų prevencija

Žvejyboje naudokite pirštines ar kitas rankų apsaugas, ypač meškeriodami stambias žuvis!

Įpjovimas valu

Po bandymo patikrinti valo tvirtumą...
Po sprunkančios žuvies... nudegimas

Meškeriojimo įrangos sukeltamų traumų prevencija

Žvejyboje naudokite pirštines ar kitas rankų apsaugas, ypač meškeriodami stambias žuvis

Meškeriojimo įrangos sukeltamų traumų prevencija

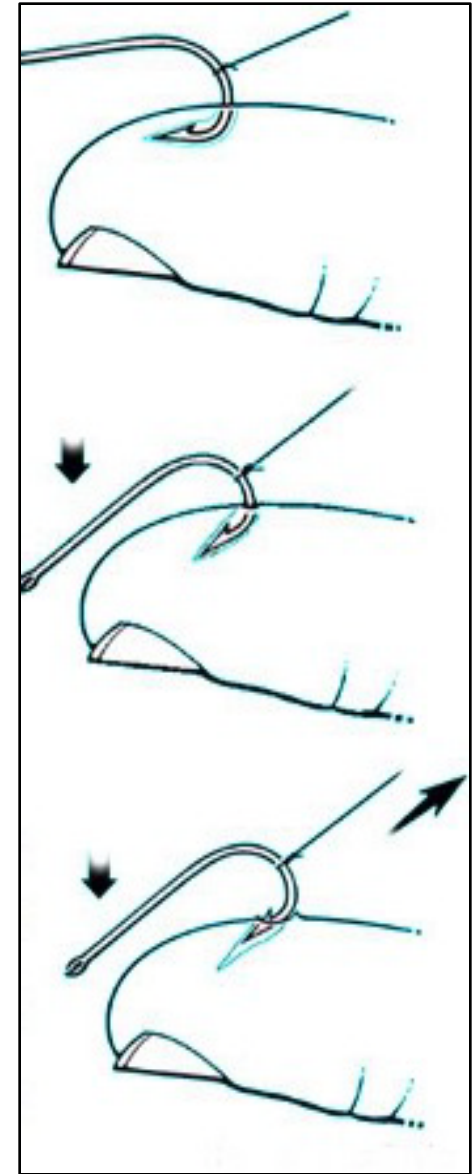
- Naudokite kabliukus be užkarpėlių – saugiau Jums, aplinkiniams ir žuvims
- Prieš užmesdami masalą, būtinai apsidairykite aplinkui, kad neužkabintumėte draugų ar atsitiktinai šalia atsiradusių asmenų

Meškeriojimo įrangos sukeltos traumos

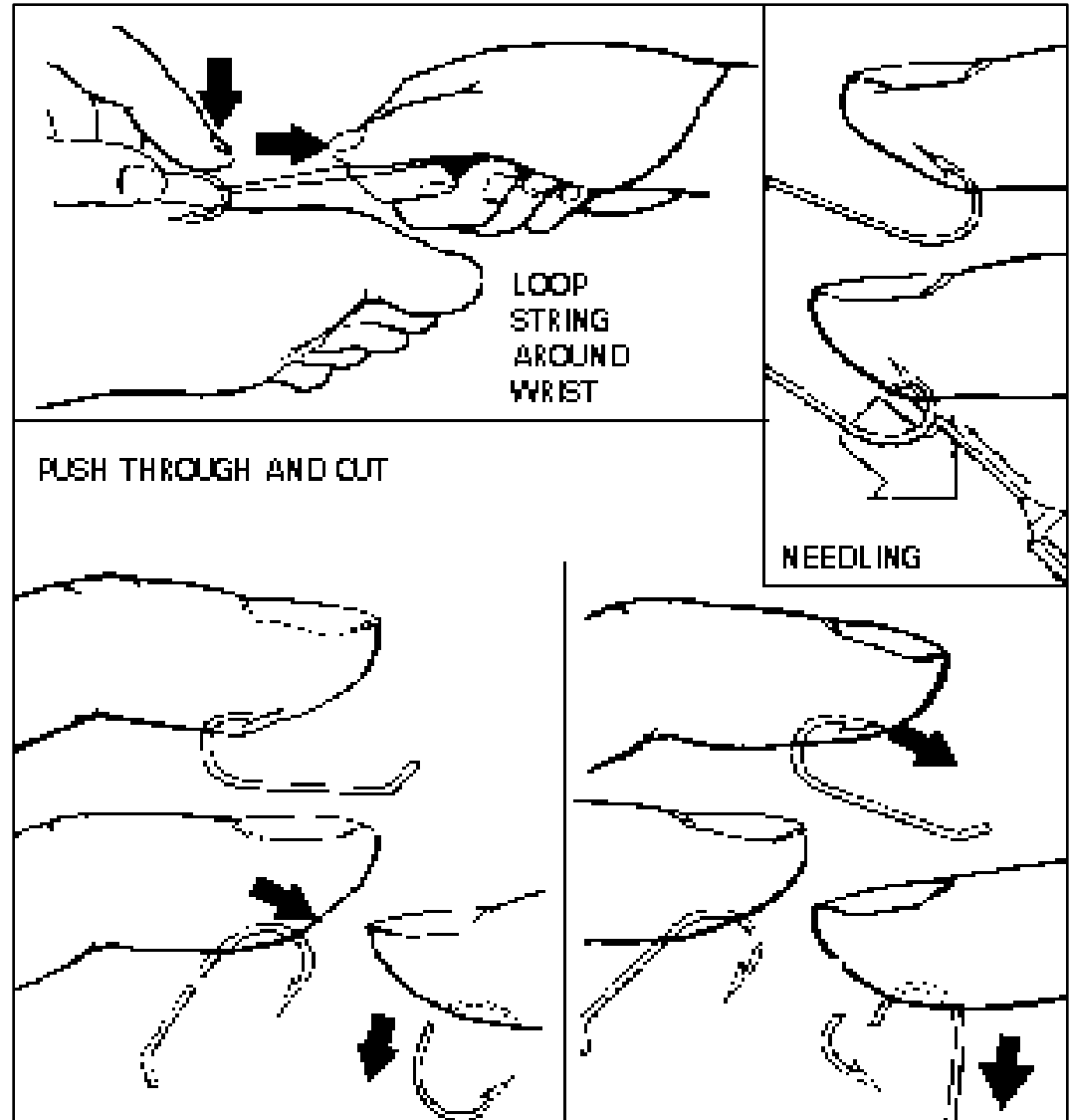
Kabliuko traukimo instrukcija

- Paimkite storo valo, atlaikančio apie 10 kilogramų apkrovą, gabaliuką ir pririškite jį prie lenktos kabliuko dalies. Galite surišti kilpą, kurios viena dalimi užkabinsite kabliuko kotelį, o kitą apjuosite aplink savo riešą
- Prispauskite kabliuko kotelį odos link ir tvirtai laikykite
- Tvirtai ir staigiai truktelkite už valo lygiagrečiai įstrigusio kabliuko kotelio – kablys turėtų pasišalinti
- Dezinfekuokite žaizdą antibakteriniu tepalu (negalima naudoti tepalų su antibiotikais)
- Iš karto kreipkitės į gydytojus, kai tik tai bus įmanoma

Meškeriojimo įrangos sukeliama trauma

Kabliukų traukimo būdai

Meškeriojimo įrangos sukeliama trauma

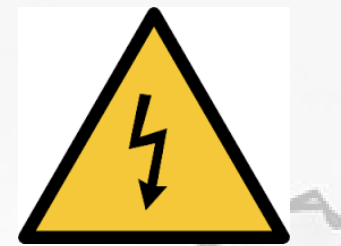

Niekada nedarykite:

- Nebandykite pašalinti kabliukų, įstrigusių akies zonoje arba labai giliai audiniuose, šalia arterijų
- Niekada neuždenkite žaizdos su kabliuku sandariais tvarščiais, pleistrais ir t. t. Netepkite tokios žaizdos tepalais, turinčiais antibiotikų. Šiais veiksmais tik padidinsite infekcijos galimybes
- Netraukite dvišakių, trišakių kabliukų su laisvais ar neapsaugotais smaigaliais

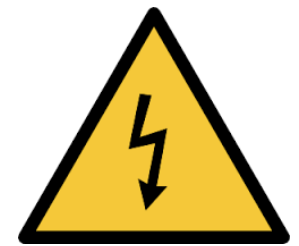
Meškeriojimo įrangos sukeliamos traumos

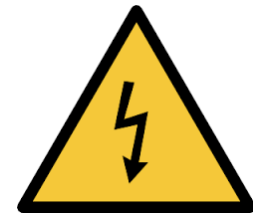
- Dauguma meškerių yra puikūs elektros laidininkai, nes jos gaminamos iš anglies pluošto
- Aukštai esantys elektros laidai lengvai pasiekiami ilgomis meškerėmis – tokie kontaktai dažniausiai baigiasi mirtimi, geriausiu atveju – rimtais galūnių nudegimais
- Lietuvoje kasmet bent keli meškeriotojai nukenčia nuo elektros iškrovos kontakto su elektros laidais

Meškeriojimo įrangos sukeliamos traumos

Meškeriojimo įrangos sukeltamos traumos

Žvejojant būtina apsidairyti, ar aplinkui nėra elektros linijų laidų!
Venkite meškerioti šalia ar po pačiais laidais!

Atsitiktinai paliesti laidus meškere galima ne tik meškeriojant, bet ir nešant meškeres prie vandens telkinio ar palei jį, plaukiant valtimi ir laikant meškeres statmenai

Vabzdžių įkandimai: erkės

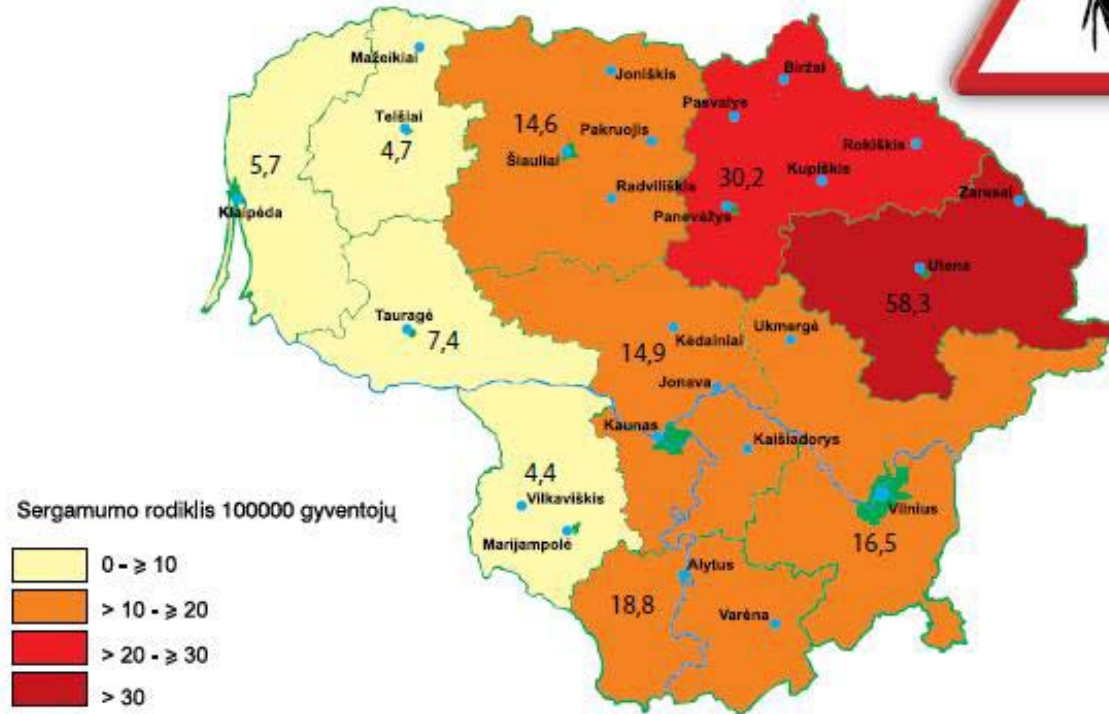
- Didžiausią pavojų sveikatai sukeltantys vabzdžiai Lietuvoje – erkės
- Erkės perneša ligas – erkinį encefalitą ir Laimo ligą
- Šios ligos sukelia rimtų, kai kada negrįžtamų sveikatos komplikacijų ar net mirtį
- Šiomis ligomis 2006–2008 metais Lietuvoje sirgo beveik 6000 žmonių
- Lietuvoje maždaug kas dešimta erkė yra užsikrėtusi vienu ar net abiem minėtų ligų sukėlėjais

Nuotraukos: www.manosveikata.lt

Vabzdžių įkandimai: erkės

SERGAMUMAS ERKINIŲ ENCEFALITU LIETUVOJE PAGAL APSKRITIS 2012 METAIS

Sergamumo rodiklis 100000 gyventojų

- 0 - \geq 10
- > 10 - \geq 20
- > 20 - \geq 30
- > 30

PSO* rekomenduoja skiepytis visiems gyventojams iš regionų, kuriuose sergamumas erkiniu encefalitu siekia ≥ 5 atvejai 100 000.

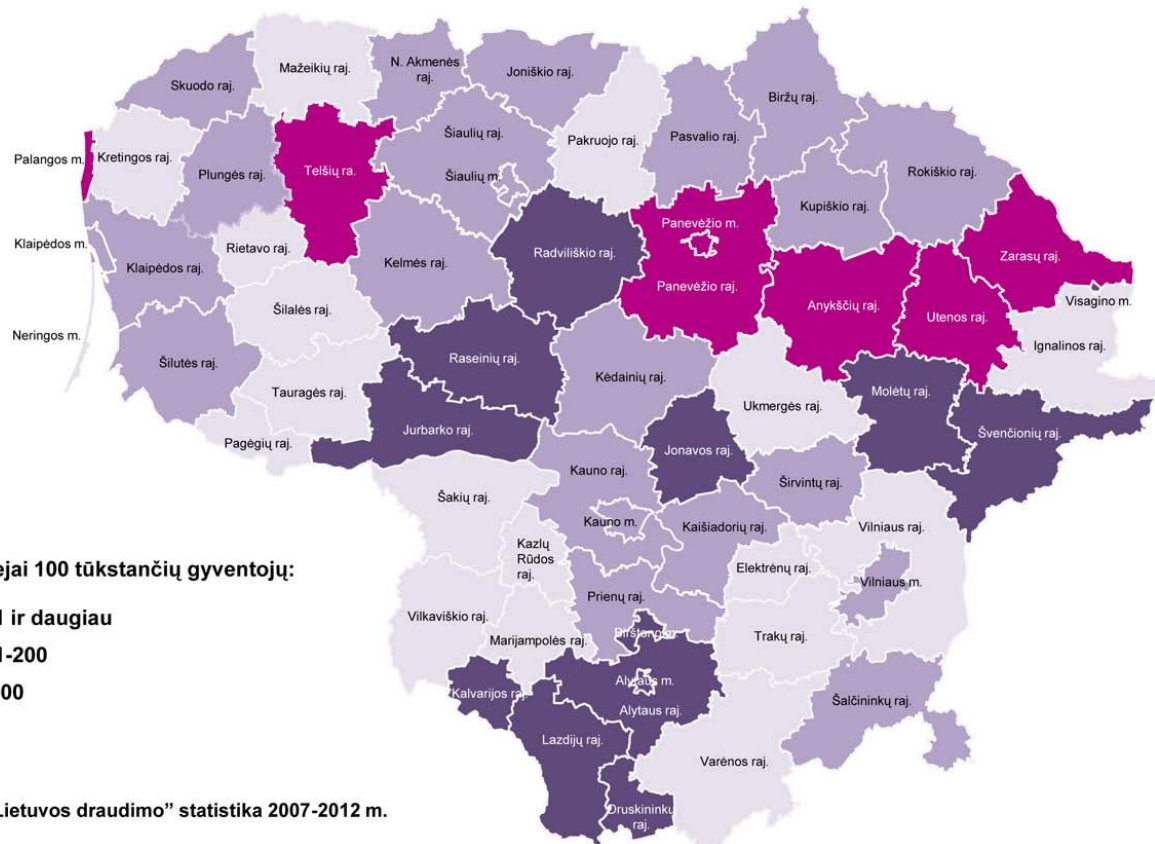
*PSO – Pasaulio sveikatos organizacija
Šaltinis: Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras, 2013

Vabzdžių įkandimai: erkės

SERGAMUMO LAIMO LIGA ŽEMĖLAPIS

LIETUVOS
DRAUDIMAS

Vabzdžių įkandimai: erkės

- Laimo ligos vienas simptomų – raudoni žiedai aplink įkandimo vietą
- Nuo šios ligos nėra skiepų, todėl vienintelis apsaugojimo būdas – reikia maksimaliai vengti erkių įkandimo

- Vienintelė patikima apsaugos priemonė nuo erkinio encefalito yra skiepai

Nuotraukos: www.manosveikata.lt

Vabzdžių įkandimai: erkės

Ką daryti, jei įsisiurbė erkė?

- Nedelsiant kreiptis į medikus. Medikai ištrauks erkę specialiu prietaisu, ištirs jos užkrėstumą bei paskirs reikiamus tyrimus ir prevencinio gydymo kursą
- Nerekomenduotina traukti erkę savarankiškai, nes tuomet galima ją numarinti, kas vėliau apsunkins (ir pabrangins) jos tyrimus bei galimų susirgimų nustatymą
- Kitais atvejais galite bandyti šalinti erkę savarankiškai; tam galite panaudoti pincetą ar kitus vastinėse parduodamus įrankius

Vabzdžių įkandimai: erkės

Erkių prevencija

- Būdami gamtoje dažnai apžiūrėkite savo kūną – patikrinkite paausius, pakinklius, kirkšnis, pažastis, sprandą – į šias vietas erkės labai mėgsta įsisiurbti
- Vilkėkite šviesius drabužius ilgomis ir prigludusiomis rankovėmis / klešnėmis
- Dėvėkite galvos apdangalus
- Naudokite vabzdžius atbaidančius repelentus – apipurškite jais drabužius ir atviras kūno vietas
- Venkite gulėti / sėdėti bent kiek aukštesnėje žolėje ar sėdėti ant kelmų

Gyvačių įgėlimai

- Lietuvoje yra tik viena nuodinga gyvatė – paprastoji angis
- Angies nuodai nėra mirtini, tačiau pavojingi sveikatai
- Angis nėra agresyvi, be priežasties paprastai nepuola
- Įgėlimai skausmingi
- Lietuvoje kasmet registruojama 20–40 įgėlimų, mirtinų atvejų nepasitaikė

Gyvačių įgėlimai

Nuotrauka: Lietuvos gamtos fondas

- Aptinkama drėgnuose miškuose, miško aikštelėse, kirtavietėse, pamiškėse, aukštapelkėse, paežerėse ir vietose, kur auga aukšta žolė
- Angies kūnas pilkas, pilkai ar tamsiai rudas. Išilgai nugaros vingiuoja ruda ar juoda juosta
- Nuo kitų gyvačių angis skiriasi galvos forma – plati, trikampė, išsiskirianti X formos raštu

Gyvačių įgėlimai: pirmoji pagalba

- Kuo mažiau judėti / judinti galūnes, kad nuodai plistų organizme kuo lėčiau
- Nuplauti žaizdą švariu vandeniu
- Įgėlimo vietą kuo skubiau reikia šaldyti (ledu, buteliu su vandeniu ir t. t.)
- Nusimauti žiedus, apyrankes, laikrodį ir t. t.
- **Jokiu būdu nemėginti iščiulpti gyvatės nuodų!**
- **Jokiu būdu neužveržkite galūnės!**
- **Jokiu būdu nepjaustykite žaizdos!**
- Kuo skubiau susisiekiame telefonu su Bendruoju pagalbos centru (tel. 112) ir (ar) važiuokite į artimiausią gydymo įstaigą

AČIŪ UŽ DĒMESĪ

Sauga ir sveikata mėgėjų žvejyboje II dalis

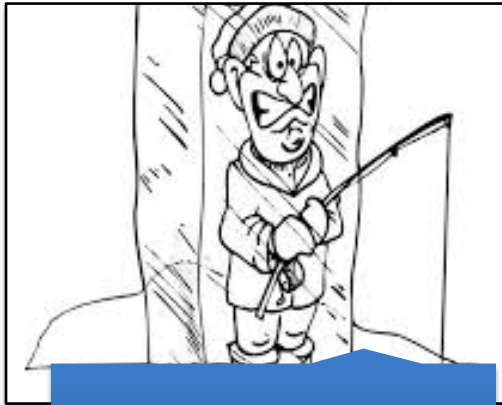
Mokymo (-si) medžiaga

„Rekreacinės žuvininkystės paslaugų teikimas“

Parengė: UAB „Salmoturas“, © Vladimir Adelšis, 2015

Sveikatos rizikos meškeriojime

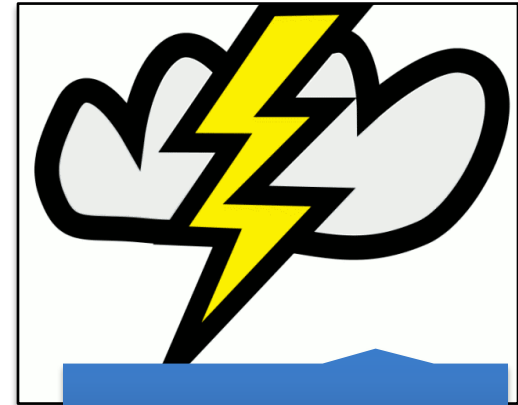
- Temperatūros svyravimai – sušalimai, perkaitimai
- Saulės ultravioletinės spinduliuotės poveikis – odos nudegimai, odos vėžys (melanoma), poveikis regėjimui, akių katarakta
- Žaibavimas – odos nudegimai, mirtis

Nušalimai

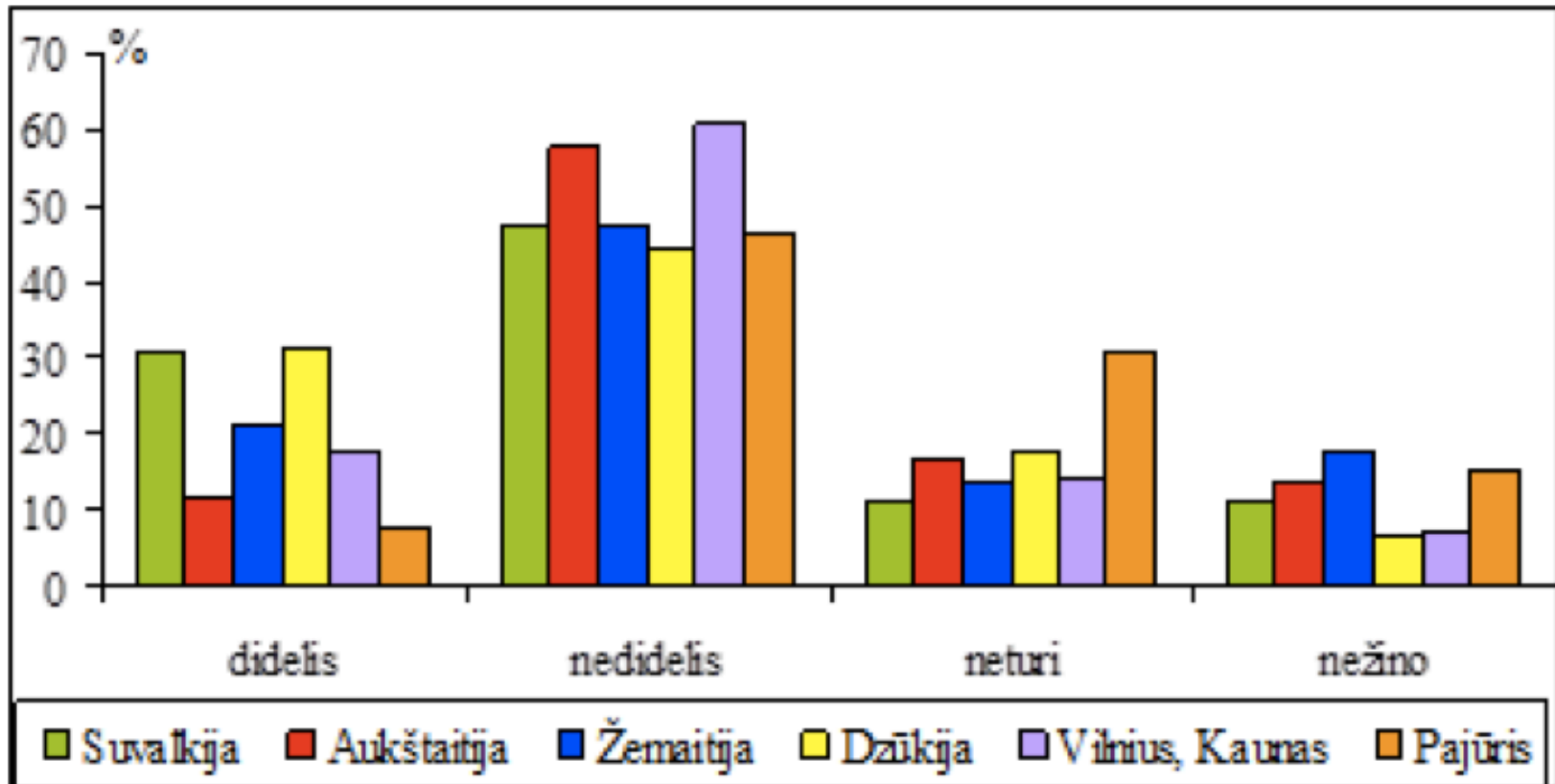

Saulės spinduliuotė

Elektros iškvos

Orų poveikis sveikatai

Orų poveikio žmonių sveikatai įvertinimas (proc.) (ASTRA, 2007)

Šaltinis: Kažys, J. (2014). VU GMF HKK, Biometeorologijos paskaitos

Žmogaus sveikatą veikiantys meteorologiniai rodikliai:

- Oro temperatūra
- Oro drėgnis
- Krituliai
- Atmosferos slėgis
- Deguonies kiekis
- Vėjo greitis
- Saulės šviesa
- Vandens telkinio temperatūra

Žemų oro temperatūrų poveikis

- Sušalimai
 - Nušalimai
 - Hipotermija
 - Širdies ir kraujagyslių negalavimai
-
- Šalčio aukomis dažnai tampa meškeriotojai, žvejojantys nuo ledo

Žemų oro temperatūrų poveikis

- Vykstant meškerioti būtina žinoti ne tik oro temperatūrą ir jos prognozes, bet ir...
- Vėjo greitį
- Bendrą šių meteorologinių parametrų (oro temperatūros ir vėjo) poveikį nusako meteorologinis matmuo – vėjo žvarbumas
- **Vėjo žvarbumas – labai svarbus meteorologinis matmuo, padedantis išvengti nušalimų. Jo prognozės skelbiamos www.meteo.lt**

Vėjo žvarbumo samprata

- Vėjo žvarbumo temperatūra nusako realiai atviroje kūno vietoje jaučiamą temperatūrą
- Vėjo žvarbumo temperatūra nėra tikroji oro temperatūra, pastaroji visada aukštesnė
- Kuo žemesnė oro temperatūra ir stipresnis vėjas, tuo didesnis jo žvarbumas. Pavyzdžiui, esant 0 °C oro temperatūrai bei esant vėjo greičiui 15 m/s, vėjo žvarbumas bus -8 °C. Atitinkamai žmogaus kūno atviros vietos bus veikiamos -8 °C, nors oro temperatūra tesudarys 0 °C
- Svarbu suprasti, kad vidutinio stiprumo šaltis ir vėjas gali pakenkti labiau nei stiprus šaltis be vėjo

Vėjo žvarbumo samprata

Vėjo greitis 10 m aukštyje, m/s	Oro temperatūra, °C									
	5	0	-5	-10	-15	-20	-25	-30	-35	-40
2	3	-2	-8	-14	-20	-26	-32	-37	-43	-49
4	2	-4	-10	-17	-23	-29	-35	-41	-47	-53
6	1	-5	-12	-18	-24	-31	-37	-44	-50	-56
8	0	-6	-13	-19	-26	-32	-39	-45	-52	-58
10	0	-7	-14	-20	-27	-34	-40	-47	-53	-60
12	-1	-8	-14	-21	-28	-35	-41	-48	-55	-61
14	-1	-8	-15	-22	-29	-35	-42	-49	-56	-63
16	-2	-9	-16	-22	-29	-36	-43	-50	-57	-64
20	-2	-9	-16	-23	-30	-38	-45	-52	-59	-66

Neapsaugotos odos nušalimo ir pažeidimo riziką parodo reikšmių fono spalvos:
 pilka – nedidelė nušalimų rizika; **geltona** – nušalimų rizika, daugeliui žmonių per 30 min.;
žydra – didelė nušalimų rizika, daugeliui žmonių per 5–10 min.;
raudona – didelė nušalimų rizika, mažiau nei per 5 min.

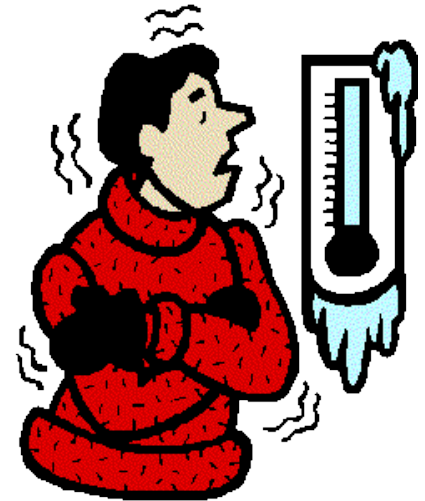
Priemonės nuo šalčio apsaugoti

- Visada būkite grupėmis, kad galėtumėte stebėti vienas kitą
- Patogiai ir šiltai apsirenkite
- Būtinai dėvėkite šiltą kepurę – per galvą prarandama 30 proc. šilumos
- Venkite alkoholinių gėrimų vartojimo
- Judinkite kojų pirštus batų viduje, mūvėkite šiltas kojines
- Venkite didelio fizinio krūvio, neatlikite jokių sunkių darbų šaltyje, ypač jei sergate širdies ligomis, turite padidėjusį kraujospūdį
- Esant šaltyje, būtina nuolat judėti, kad būtų palaikoma kraujotaka galūnėse. Negalima ilgai stovėti ar sėdėti ramiai
- Domėkitės orų (ypač vėjo žvarbumo) prognozėmis – tai leis tinkamai pasirinkti aprangą

Sušalimas ir hipotermija

- Bendrosios kūno temperatūros (36,6 °C) nukritimas iki 35 °C ir žemiau vadinamas bendruoju kūno sušalimu, arba **hipotermija**
- Tuomet organizmas greičiau praranda šilumą nei ją pagamina, todėl gali sumažėti kūno temperatūra
- Šiurpulys ar drebulys – pirmasis ženklas, kad kūnas praranda šilumą ir gali sušalti. Pasireiškus šioms simptomams reikia kuo greičiau grįžti į šildomas patalpas

Sušalimas ir hipotermija

- Hipotermijos metu taip pat pasireiškia šie simptomai – išblyškusi ir šalta oda, nejudrumas, apatija, sąmonės pokyčiai, nekoordinuoti judesiai, retas kvėpavimas, silpnas pulsas
- Žinotina, kad vandenyje esantis kūnas netenka šilumos 30 kartų greičiau nei sausame šaltame ore, todėl permirkęs šaltame vandenyje net puikios fizinės būklės žmogus gali mirti per kelias minutes!

Pirmoji pagalba sušalus

- Reikia kuo greičiau patekti į šiltesnę aplinką, patalpas. Jei tokios galimybės nėra, padarykite užuovėją ar priedangą nuo vėjo, lietaus ar sniego. Labai svarbu pakloti ką nors po nukentėjėliu, kad nebūtų tiesioginio sąlyčio su žeme. Apvyniokite nukentėjėlį antklode ar paguldykite į miegmaišį. Naudokite termoizoliacinę plėvelę
- Jei žmogaus temperatūra yra žemesnė nei 35 °C, nedelsdami kvieskite greitąją pagalbą
- Jei yra galimybė, nuvilkite drėgnus drabužius ir apvilkite sausais
- Pirmiausia sušildykite centrinę kūno dalį – krūtinę, kaklą, galvą, kirkšnis. Nukentėjėlį galima šildyti vonioje (ne karštoje! ir tik didinant temperatūrą palaipsniui nuo 20 °C !)
- Duokite gerti šiltų, saldžių gėrimų

Pirmoji pagalba sušalus

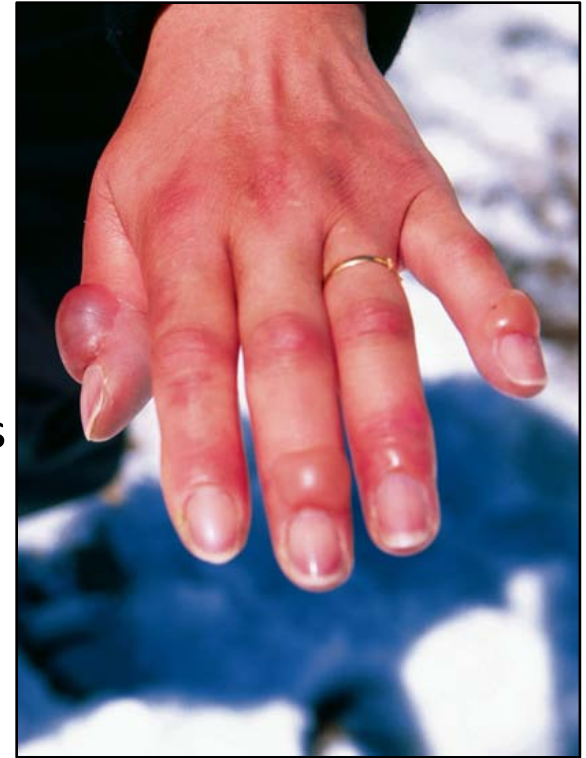
Žinotina:

- Hipotermija – kritinė būklė, todėl būtina tinkama medicinos pagalba
- Sušalusį nukentėjėlį judinkite ir bet kokias procedūras darykite švelniai ir atsargiai
- Jei nukentėjėlis yra sušalęs ir nušalęs, pirmiausia teikite pagalbą kaip sušalusiam
- Negalima šildyti nukentėjėlio elektriniu šildymo prietaisu ar karšto vandens pūsle
- Neduokite gerti alkoholio!
- Sušalęs žmogus nėra negyvas, kol jis nėra atšildytas ir tikrai miręs!

Nušalimas

- Nušalimas – tai audinių pakenkimas veikiant žemai temperatūrai. Jis priklauso nuo aplinkos temperatūros, drėgno, vėjuotumo bei šalčio poveikio trukmės
- Dažniausiai nušąla skruostai, nosis, ausys, smakras, kakta, riešai, rankos ir pėdos
- Nušalimas gali pažeisti odą (paviršinis nušalimas) arba ir gilesnius audinius (gilus nušalimas)
- Gilus nušalimas yra labai rimtas pažeidimas ir tik tinkama pirmoji medicinos pagalba gali padėti išvengti rankų ir kojų pirštų, plaštakų, pėdų ar jų dalių netekimo pavojaus arba jį sumažinti

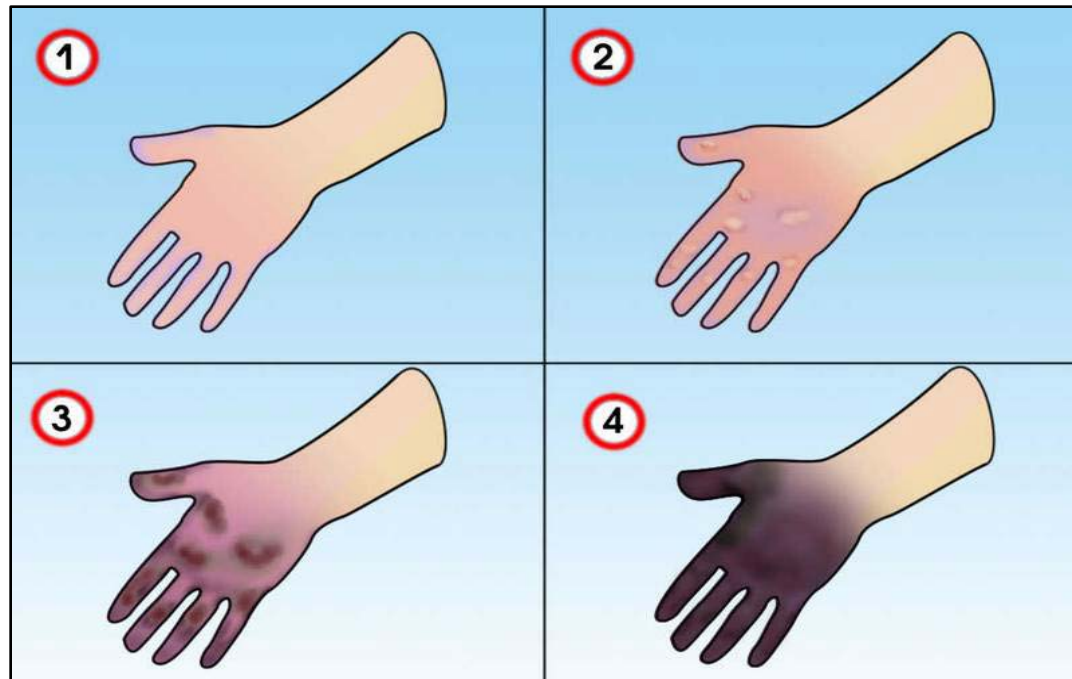

Nušalimo požymiai

- Bet kurios kūno dalies jautrumo netekimas (sustingimas)
- Staigus pažeistos dalies odos pabalimas, virpėjimas
- Odos paraudimas (šviesiaodžių žmonių) arba papilkėjimas (tamsiaodžių žmonių)
- Pūslės ant odos
- Tinimas arba padidėjęs jautrumas
- Pažeistų vietų nejautrumas skausmui
- Išbalusi, pageltusi, vašką primenanti oda
- Kietai sušalę audiniai

Nušalimo požymiai ir laipsniai

1 laipsnis – odos paraudimai, pabalimai

2 laipsnis – odos paraudimai ir pūslės (su skaidriu skystimu viduje)

3 laipsnis – pūslės ant odos, vietomis pajuodavę mirę audiniai

4 laipsnis – visiškai pajuodavę mirę audiniai

Pirmoji pagalba esant nušalimui

- Esant galimybei, kuo greičiau stenkitės patekti į šiltas patalpas
- Nešildykite nukentėjėlio pėdų ar kitų nušalusių vietų, jei jam reikės pačiam eiti ar keliauti į gydymo įstaigą
- Šildykite pažeistą vietą spausdami delnu, laikykite pažastyje arba prie pilvo
- Nušalus veidui, ausims, nosiai, galite uždėti paties nukentėjėlio arba kito žmogaus delnus ant pažeistų vietų
- Jei nušalo rankos, prasekite nukentėjėlio drabužius ir priglauskite jo rankas prie jo kūno, vėliau užsekite drabužius, siekdami sulaukyti šilumą
- Jei nušalo pėdos, nuaukite nukentėjėlio batus ir kojines, jo pėdas padėkite ant kito asmens kūno

Pirmoji pagalba esant nušalimui

- Esant galimybei, nušalusią kūno dalį atšildykite įmerkdami pažeistą kūno vietą į jokiais būdais ne didesnės nei 38–40 °C temperatūros vandenį arba dėkite kambario temperatūros tvarščius ant nušalusių kūno dalių (pakanka 20–30 minučių). Po to atsargiai nusauskite ir uždėkite tvarstį
- Jei žmogus nušalo galūnes, nepamirškite nuimti žiedus ir (ar) laikrodžius, kadangi atšildant nušalusias galūnes jos tinsta ir papuošalus gali būti sunku numauti
- Duokite gerti šiltų, saldžių gėrimų
- Atšildymą galima užbaigti, kai nušalusių kūno dalių oda suminkštėja ir grįžta jutimai
- Jei nušalusi vieta neatgauna jautrumo, kvieskite greitąją medicinos pagalbą

Pirmoji pagalba esant nušalimui

- Negalima šildyti kūno dalių masažuojant
- Negalima pažeistų kūno dalių glausti prie radiatorių, guminių šildyklių ir t. t., merkti į vandenį (>40 °C), nes pažeistos vietos gali lengvai nudegti. Jei šildant atsiranda pūslių, nustokite šildyti!
- Negalima trinti pažeistų kūno dalių sniegu!
- Negalima pažeistų kūno dalių tepti tepalu, kremu ir t. t.
- Negalima duoti gerti alkoholio arba rūkyti, nes tai mažina kūno atsparumą šalčiui!
- Skubiai vežkite nukentėjėlį į artimiausią gydymo įstaigą!

Karščių poveikis sveikatai

Karščių poveikis sveikatai

- Aukšta oro temperatūra gali paveikti:
 - Širdies darbą (dėl aukštos oro temperatūros išsiplečia odos kraujagyslės, pablogėja organizmo aprūpinimas deguonimi, krenta arterinis kraujospūdis)
 - Vitaminų ir kitų medžiagų apykaitą organizme (dėl gausaus prakaitavimo)
- Todėl į rizikos grupę pirmiausiai patenka žmonės, sergantys širdies ir kraujagyslių ligomis. Karščiai stipriau paveikia vyresnio amžiaus žmones ir vaikus, asmenis, turinčius sveikatos problemų dėl kepenų ir inkstų veiklos
- Karščiai taip pat paveikia asmenis, turinčius antsvorio, kadangi kūnas per riebalų sluoksnį sunkiai atiduoda šilumos perteklių

Karščių poveikis sveikatai

Oro temperatūra, °C	Poveikis sveikatai
26–32	Nuovargis ilgą laiką būnant lauke ir (ar) užsiimant fizine veikla
33–41	Saulės smūgis, šilumos sukeltas mėšlungis (traukuliai) bei išsekimas ilgą laiką būnant lauke ir (ar) užsiimant fizine veikla
42–54	Saulės smūgis, mėšlungis (traukuliai), šilumos sukeltas išsekimas. Galimas šilumos smūgis, ilgą laiką būnant lauke ir (ar) užsiimant fizine veikla
>54	Saulės / šilumos smūgis, kurio poveikis organizmui tęsiasi ilgiau nei įprasta

Karščių poveikis sveikatai

Aukšta oro temperatūra gali sukelti organizmo perkaitimą, kuris pasireiškia:

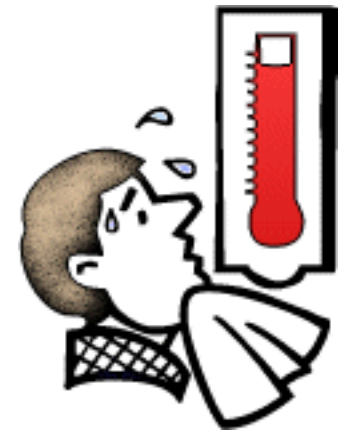
- galvos skausmais, svaigimu, bendru silpnumu, mirgėjimu akyse, širdies plakimais, pykinimu, vėmimu
- kūno temperatūrai pakilus iki 40–41 °C, ištinka šilumos smūgis
- žmogui būna labai silpna, jis išblykšta, vyzdžiai išsiplečia, kvėpavimas ir pulsas tampa labai dažni, netenkama sąmonės

Nedelsdami kreipkitės į medikus, pastebėję šiuos simptomus:

- esant gausiam prakaitavimui ir raumenų mėšlungiui (traukuliams)
- kūno temperatūrai pakilus >40 °C, esant karštai ir šlapiai odai
- radę sumišusį ar be sąmonės esantį žmogų

Perkaitimas

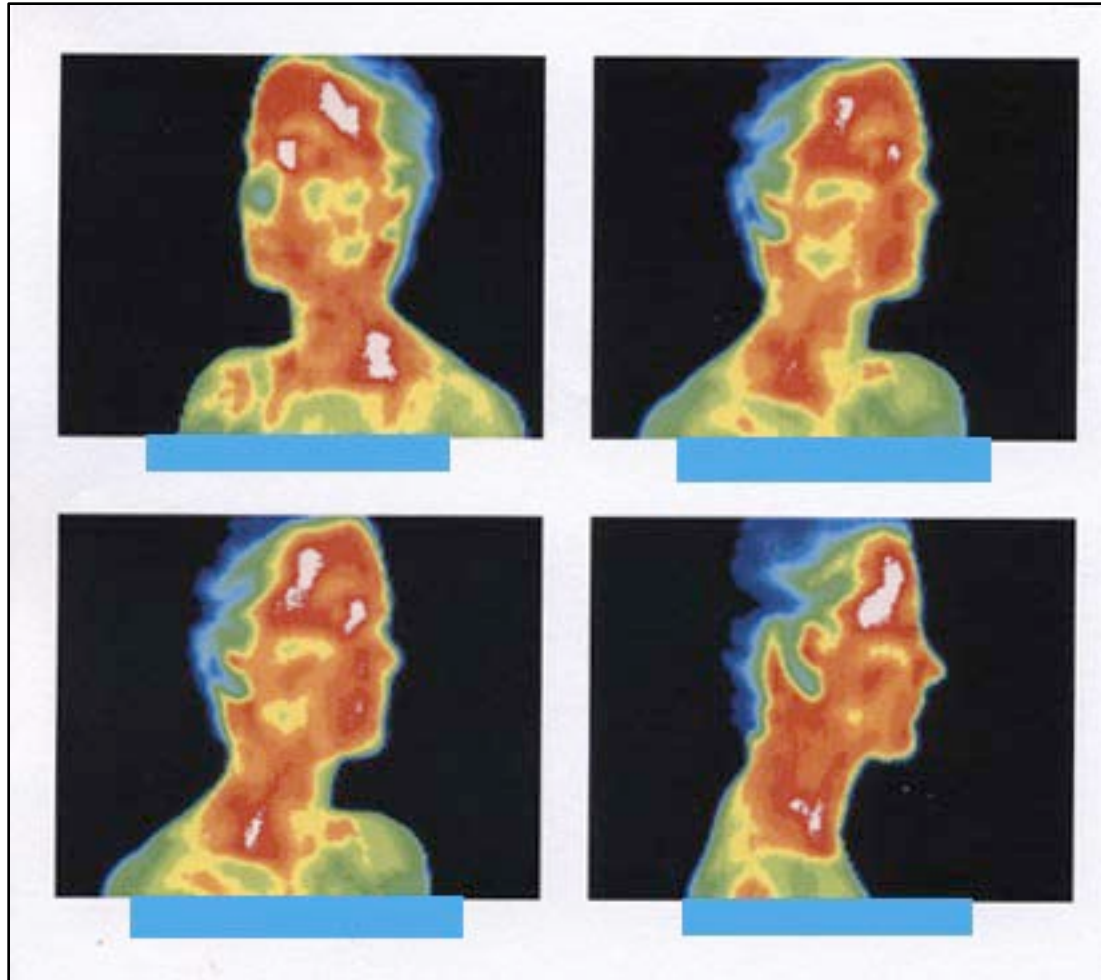
Perkaitimas – tai organizmo būklė, kai sutrinka kūno temperatūros savireguliacijos mechanizmas

Žmogaus kūno temperatūrai suvienodėjus su aplinkos, kūnas negali išspinduliuoti ir išgarinti savo šilumos į aplinką. Organizme susikaupia šilumos perteklius ir kūno temperatūra pradeda kilti, atsiranda organizmo perkaitimas, kuris vadinamas **hipertermija**

Karščio sukeltas poveikis skirstomas į keturis pagrindinius tipus: *šilumos sukelti traukuliai, šilumos sukeltas išsekimas, šilumos smūgis bei saulės smūgis*. Pastarasis dažniau sukeliama ne karščio, o tiesioginių Saulės spindulių. Šilumos ir saulės smūgis dažniausiai ištinka žmogų kartu

Hipertermija termogramoje

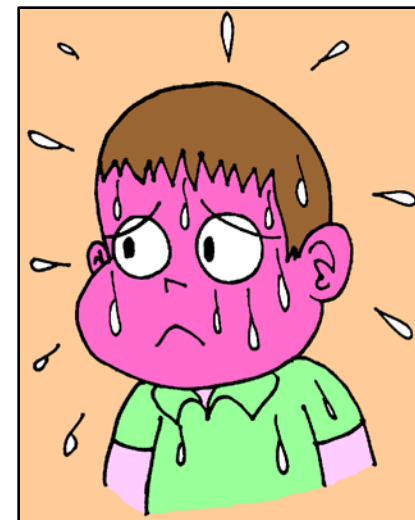
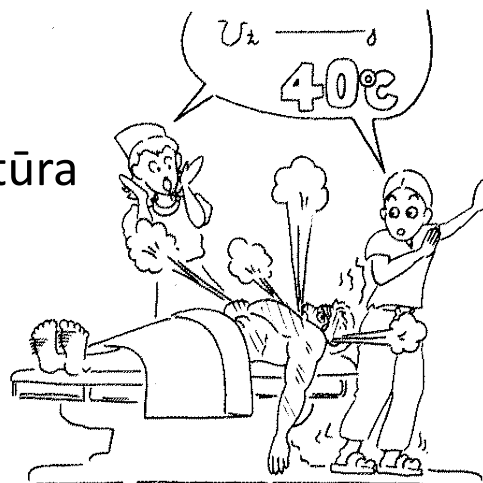
Šilumos ir saulės smūgio požymiai

Šilumos smūgiui būdinga:

- Galvos skausmas, svaigimas
- Silpnumas, svaigulys
- Nemalonūs pojūčiai
- Pykinimas, šleikštulys (gali būti vėmimas)
- Paraudusi, karšta ir sausa oda
- Prakaitavimo nebuvimas
- Dažnas ir stiprus pulsas
- Didesnė nei 40 °C kūno temperatūra
- Greitas sąmonės temimas

Saulės smūgiui būdinga:

- Stiprūs galvos skausmai
- Spengimas ausyse
- Pykinimas
- Vėmimas
- Apatija, galimas sąmonės netekimas

Pirmoji pagalba esant šilumos ir saulės smūgiui

- Skubiai vėsinkite nukentėjusį žmogų. Perneškite jį į vėsią vietą, pavėsj (arba padarykite pavėsj, jei jo nėra), patogiai paguldykite
- Kuo skubiau kvieskite pagalbą
- Atlaisvinkite arba nuvilkite drabužius. Jeigu turite, suvyniokite nukentėjėlį į šaltą, drėgną antklodę, purkškite ir liekite vandenį ant jo, aktyviai vėdinkite
- Nuolat kalbinkite nukentėjėlį. Jeigu būklė blogėja ir nukentėjėlis netenka sąmonės, įvertinkite būklę ir teikite reikiamą pagalbą – gaivinkite
- Masažuokite galūnes ir odą, nes tada gerėja kraujotaka ir greitėja vėsimas
- Pakelkite kojas aukščiau jo širdies lygio
- Jeigu nukentėjėlis sąmoningas, duokite lėtai išgerti bent stiklinę vandens
- Organizuokite nukentėjusio žmogaus gabenimą į gydymo įstaigą

Karščio poveikio prevencija

- Gerkite daug skysčių po 250–300 ml kas pusvalandį
- Dėvėkite natūralaus pluošto, laisvus, lengvai ir gerai praleidžiančius prakaitą, šviesius drabužius
- Venkite tiesioginių Saulės spindulių
- Naudokite apsauginius kremus nuo saulės
- Dėvėkite apsauginius akinius nuo saulės
- Dėvėkite galvos apdangalą

Karščio poveikio prevencija

- Kad nesutriktų vandens, mineralinių druskų ir vitaminų apykaita, organizmas turi gauti pakankamai skysčių, t. y. reikia gerti daug skysčių
- Gerti įvairių sulčių, nes jos papildo organizmą vitaminais, kurių dalis taip pat pasišalina su prakaitu
- Vengti skysčių su kofeinu, alkoholiu ir gėrimų su cukrumi ir saldikliais
- Vengti riebaus ir sunkiai virškinamo maisto
- Vėsinkite savo kūną šaltu dušu arba tiesiog vandens telkinyje
- Riboti fizinį aktyvumą
- Sirgdami širdies ir (ar) kraujagyslių sistemos ligomis, dėmesingai stebėkite savo sveikatos būklę. Atminkite, kad esant dideliems karščiams jums skirtų vaistų poveikis gali pakisti

Elektros iškrovos atmosferoje

Negalima meškerioti žaibuojant!

Meškeriotojas su meškere yra potencialus žaibolaidis, nes:

- Meškeriotojas dažnai išsiskiria savo aukščiu aplinkos reljefe (laikant meškerę, būnant valtyje vandens telkinyje ar tiesiog vandens telkinyje braidant)
- Beveik visos šiuolaikinės meškerės gaminamos iš anglies pluošto, kuris yra puikus elektros srovės laidininkas
- Žaibas renkasi iškrovos tašką būtent su mažiausia elektros varža ir aukščiausią aplinkos reljefe

Elektros iškrovos atmosferoje

- Susidūrimas su žaibu dažniausiai baigiasi mirtimi!
- Geriausių atveju – rimtomis sveikatos komplikacijomis

Ką reikia daryti, jei perkūnija jus užklupo

- Nelaukite, kol perkūnija ims griaudėti virš galvos. Slėpkitės pastate arba automobilyje (įtraukite automobilio anteną), užverkite langus
- Jeigu nėra nei pastato, nei mašinos, slėpkitės žemoje vietoje, kuo toliau nuo kalvų, medžių, stulpų ir aptvarų. Jeigu audra užklupo miške, slėpkitės po žemais krūmais, žemesniu medžiu
- leškodami priedangos nebėkite per plyną lauką, nes žaibas gali jus aplenkti
- Pamačius kamuolinį žaibą, reikia nejudėti, prie jo nesiartinti, nebandyti paliesti jo koku nors daiktu, nes gali įvykti sprogimas. Negalima nuo jo bėgti, kadangi oro srovė gali jį pritraukti prie žmogaus.

Ką reikia daryti, jei perkūnija jus užklupo

- Nesislėpkite po pavieniais aukštais medžiais, prie stulpų arba pastatų sienų, neieškokite prieglobsčio greta žaibolaidžių, metalinių bokštų ar aukštų kaminų
- Nebraidykite vandenyje. Jeigu plaukiodami valtimi pastebėjote kylant audros debesį, kuo greičiau vykite į krantą
- Jeigu jaučiate, kad dilgčioja odą ir riečiasi plaukų galiukai, žinokite, kad pavojus labai didelis. Tokiu atveju pritūpkite, palenkite galvą, žemę lieskite tik kojų pirštų galiukais, rankas padėkite ant kelių
- Nelaikykite rankose meškerių, metalinių daiktų
- Nekalbėkite telefonu, nesinaudokite elektriniais prietaisais
- Perkūnijos metu nevažiuokite automobiliu atviru stogu, motociklu, dviračiu ar kita atvira transporto priemone

AČIŪ UŽ DĖMESĮ

Įvadas į darbo rinką

Mokymo (-si) medžiaga

„Rekreacinės žuvininkystės paslaugų teikimas“

Parengė: UAB „Salmoturas“, © Vladimir Adelšin, 2015

Mėgėjų žvejybos darbo rinka

- Įmonės, teikiančios mėgėjų žvejybos vykdymo ir organizavimo paslaugas (t. y. įmonės, kurios teikia šias paslaugas naudodamos savo išteklius)
- Įmonės, teikiančios mėgėjų žvejybos organizavimo paslaugas (turizmo operatoriai) (t. y. įmonės, kurios parduoda kitų įmonių sukuriamas paslaugas)
- Savarankiškas žvejybos gido paslaugų teikimas
- Verslo, teikiančio mėgėjų žvejybos paslaugas, kūrimas

Mėgėjų žvejybos paslaugų rinka

Mėgėjų žvejybos paslaugų rinka dažniausiai siejama su žvejybos turizmo sritimi. Būtent joje sukuriamos ir teikiamos pagrindinės su meškeriojimo procesu bei jo organizavimu susijusios paslaugos

Mėgėjų žvejybos paslaugų teikėjus sąlyginai galima suskirstyti į dvi esmines grupes: tai žvejybos gidai ir žvejybos išvykų (turų) organizatoriai

Žvejybos gidai

Pagrindinės gidų paslaugos – meškeriojimo gidavimas sausumoje ir vandens telkinyje, t. y. meškeriotojų lydėjimas iki tikslios (-ių) žvejybos vietos (-ų) ir buvimas su jais meškeriojimo metu, rodymai ir mokymai, kur, ką ir kaip įmanoma sužvejoti

Pagrindinis tikslas – maksimaliai padėti meškeriotojui sužvejoti pageidaujamą laimikį

Žvejybos gidai: papildomos paslaugos

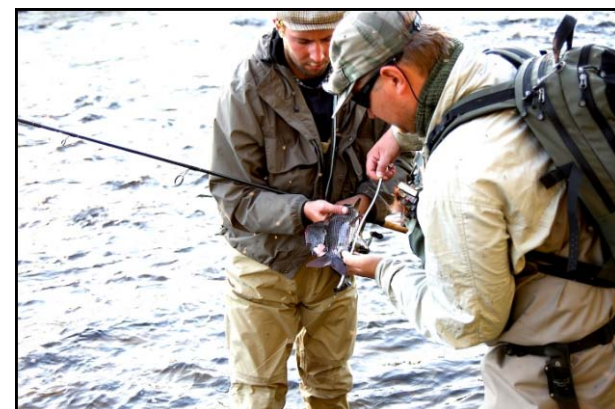
Pagrindinis tikslas – išmokyti meškerioją naudotis žūklės įranga ir įrankiais praktikoje (nebūtinai meškeriojimo metu)

- Mokymai naudotis meškeriojimo įranga – mokymas užmesti masalą su meškere, susikomplektuoti įrankius (meškeres, rites) ir gaudymo sistemas – pasirinkti valus, pririšti kabliuką, suktuką, pritvirtinti šėryklėlę, svarelį ir t. t.

Žvejybos gidai: papildomos paslaugos

- Mokymai meškerioti – įvairių gaudymo technikų rodymas, mokymas taisyklingai pateikti / praveisti masalą, ištraukti žuvį ir t. t.
- Mokymai apie pagalbinės įrangos naudojimą (graibštai, stovai, speciali apranga ir t. t.)

Žvejybos gidai: papildomos paslaugos

- Masalų ir pašarų parūpinimas
- Įrankių ir įrangos parūpinimas (nuoma)
- Įrankių ir įrangos paruošimas meškeriojimui
- Žvejybos vietų paruošimas ir (ar) rezervavimas
- Žuvies ištraukimo pagalba
- Žuvies paruošimo kulinariniam vartojimui paslaugos
- Žuvies išdarinėjimo bei paruošimo gabenti paslaugos

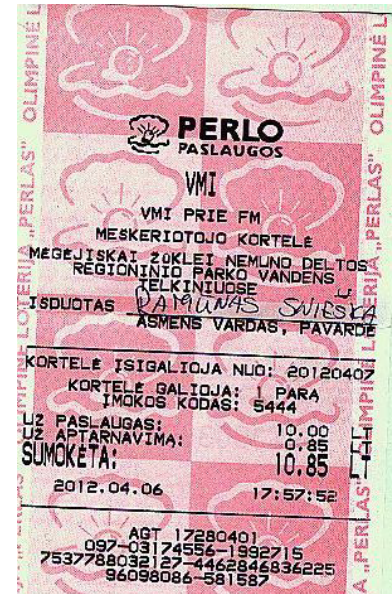
Žvejybos išvykų (turų) organizatoriai

- Meškeriotojų transportavimo paslaugos (vietinės, tarptautinės) įprastu transportu
- Transportavimas specializuotu transportu (hidroplanai, malūnsparniai, ekipiruoti, kateriai, snieg aeigiai ir kt.)
- Spec. transporto nuoma

Žvejybos išvykų (turų) organizatoriai

- Administracinės paslaugos (meškeriojimo leidimai, lankymosi rekreacinėse ir (ar) saugomose teritorijose leidimai ir t. t., jei vykstama svetur – vizos, draudimai ir kt.) bei kitos su meškeriojimo organizavimu susijusios paslaugos

Žvejybos išvykų (turų) organizatoriai

- Apgyvendinimo paslaugos: viešbučiai, moteliai, kaimo turizmo sodybos, kempingai ir t. t.
- Maitinimo paslaugos

Mėgėjų žvejybos paslaugos

Žvejybos gidų kvalifikacija

- Įprasti gidai, kurių patirtis nedidelė, jie nesispecializuoja į konkrečių žuvų rūšių sugavimus bei naudojamus meškeriojimo būdus; t. y. standartiniai gidai, galintys pasiūlyti įvairias žvejybas bei teikiantys įprastas meškeriojimo paslaugas
- Aukštos meškeriojimo kvalifikacijos gidai, kurie specializuojasi pagal gaudomas žuvų rūšis bei naudojamus meškeriojimo būdus
- Išskirtinai aukštos meškeriojimo kvalifikacijos gidai, kurie orientuojasi į trofėjinių, t. y. maksimaliai didelių konkrečios žuvų rūšies egzempliorių, sugavimus dažnai kažkokiu vienu meškeriojimo būdu

Mėgėjų žvejybos paslaugų teikėjų kompetencijos

	Žvejybos gidas	Žvejybų organizatorius
Meškeriojimo išmanymas	+++	+++
Meškeriojimo praktika, žvejybos teritorijų ir infrastruktūros pažinimas	+++	++
Žūklės įrankių ir įrangos išmanymas	+++	+
Žuvų rūšių pažinimas	+++	+
Saugomų teritorijų lankymo išmanymas	+++	+++
Žvejybos leidimų įsigijimo tvarka	+++	+++
Naudojimasis echolotu	++	-
Naudojimasis GPS navigatoriumi	++	-
Žemėlapių skaitymas	++	++
Mėgėjų žvejybos teisės aktų išmanymas	+++	++
Hidrometeorologinės informacijos resursų išmanymas	++	+

Mėgėjų žvejybos paslaugų teikėjų kompetencijos

	Žvejybos gidas	Žvejybų organizatorius
Mėgėjų žvejybos teisės aktų išmanymas	+++	++
Kitų (aplinkos) teisės aktų išmanymas	++	++
Turizmo teisės aktų išmanymas	+	+++
Aplinkosaugos tarnybų kontaktai ir veikla	++	+
Užsienio kalbų mokėjimas	++	+++
Bendravimo psichologija	+++	++
Turizmo transporto paslaugos ir logistika	+	+++
Apgyvandinimo, maitinimo paslaugų tinklo (infrastruktūros) žinojimas	+	+++
Pardavimo pagrindai	++	+++
Kelionės draudimo paslaugų žinojimas	+	++
Laivavedžio teisės	++	-
Autotransporto vairavimo teisės	+++	++
Žvejybos turizmo rinkos išmanymas	++	+++

Meškeriojimo išvykos aprašo sudarymas

- Aprašo pavadinimas (trumpai – kur ir ką siūlote meškerioti);
- Vietovė, kurioje vyksta meškeriojimas, atstumai iki artimiausių gyvenamųjų vietovių;
- Gaudomų žuvų rūšys, jų dydžiai, žvejojbos ir laimikių sezoniškumas ir t. t.;
- Gaudymo būdai ir įrankiai (pastarieji gali būti aprašyti papildomos informacijos skiltyje);
- Žvejojbos vietovės pasiekiamumas, naudojamas / rekomenduojamas transportas;
- Tikslinio, specialaus transporto naudojimas (laivai, malūnsparniai, visureigiai);
- Bendra išvykos / paslaugų trukmė;
- Galimos paslaugų suteikimo datos (apytikslės arba tikslios, jų koregavimo galimybės);
- Aptarnaujamų meškeriotojų skaičius;
- Aptarnaujančio personalo skaičius;
- Apgyvandinimo ir maitinimo sąlygos (jei teikiamos);

Meškeriojimo išvykos aprašo sudarymas

- Telekomunikacijos ryšių prieinamumas ir veikimas meškeriojimo vietoje (mobilusis ryšis, internetas);
- Galutinio produkto (paslaugų rinkinio) kaina arba atskirų paslaugų kainos vienam asmeniui ar grupei;
- Paslaugų, įeinančių į galutinę kainą, tikslus sąrašas;
- Papildomų paslaugų, kurias gali suteikti gidas ar organizatorius, sąrašas su kainomis arba be jų;
- Paslaugos (-ų) užsakymo, apmokėjimo ir atšaukimo tvarka;
- Papildoma informacija (kokią žvejybos įrangą reikia turėti, kokius drabužius dėvėti, saugos reikalavimų išdėstymas);
- Galimi nesklandumai (sąrašas įvykių / priežasčių, dėl kurių gali kilti keblumų vykdant paslaugas ir kurios gali kilti ne dėl organizatoriaus kaltės – pavyzdžiui, skrydžių, išplaukimų į jūrą atidėjimai dėl meteorologinių sąlygų, techninių gedimų ir kt.);
- Kontaktai susiekti su paslaugų teikėju.

Žvejybos turo kainos priklausomybė nuo aplinkos sąlygų / sezono

Žvejybos paslaugų pardavimas

- Specializuota, mėškeriojams skirta spauda
- Televizijos laidos, skirtos mėškeriojams
- Žvejybos reikmenų parduotuvės
- Mėškeriojimo renginiai (varžybos, susitikimai, kt.)
- Internetas (mėškeriojimui skirtos svetainės, forumai, blogai, elektroninės mėškeriojimo prekių parduotuvės ir t. t.)

AČIŪ UŽ DĒMESĻ

